

ABD TÜRKİYE'Yİ NASIL GÖRÜYOR

● AP, CHP, MSP VE SOL GRUPLAR KONUSUNDA ABD'NE DİYOR? ● ABD, TÜRKİYE'DE PARLAMENTER REJİM VE ASKERİ DARBE İHTİMALİ? ● ABD AÇISINDAN TÜRKİYE'NİN ASKERİ VE EKONOMİK TABLOSU ● AMERİKA, TÜRKİYE'DEKİ SİYASAL İSTİKRARSIZLIK KONUSUNDA NE DÜŞÜNÜYOR? ● TÜRKİYE'NİN SOVYETLERLE İLİŞKİNİ NASIL DEĞERLENDİRİYORLAR?

YARIN BAŞLIYORUZ

Erkmen-Mitsotakis görüşmesinden sonra iki bakan:

"Türkiye ile Yunanistan arasındaki sorunlar, barışçı yollardan çözümlenebilir"

● Görüşmelerin Dışişleri Genel Sekreteri seviyesinde sürdürüleceği açıklandı

ANKARA (ÖZEL) DİŞİŞLERİ Bakanlığında dün önce ikili olarak, sonra uzmanların da katılımıyla görüşme yapan Türkiye ve Yunanistan Dışişleri Bakanları, görüşme ardından yaptıkları açıklamalarda, iki ülke arasındaki bütün sorunların görüşmeler yoluyla, barışçı bir şekilde ele alınır çözümlenebileceğini, bunun için mevcut atmosferin düzenli ve verimli olduğunu vurguladılar.

Mitsotakis ve Erkmen samimi ve verimli görüşmeler yaptıklarını, iki ülke arasındaki ilişkilerin Atatürk ve Venizelos dönemindeki havaya uygun olarak düzenlenmesi gerektiğini belirttiler. Mitsotakis, Türkiye ve Yunanistan'ın iki NATO üyesi olarak barış ve dostluk içinde yaşamanın gerektiğini söyledi. Yunan Dışişleri Bakanı ülkesindeki diktatörlükten kaçarken Türkiye'den geçtiğini, bu sırada Çağlayan'ın kendisine çok yardımcı olduğunu hatırlattı ve Türkiye'de bulunduğu sırada gördüğü ilgiye teşekkür etti.

Erkmen de açıklamasında ikili sorunların ele alındığı verimli bir görüşme yaptıklarını, iki ülke arasındaki sorunların çözümünde barıştan başka yol düşünemeyeceğini söyledi. Dışişleri Bakanı Erkmen, başka yol derken, saldırı ve kuvvet kullanmayı kastettiğini belirtti ve "Bunlar bizim lushumuzda yoktur" dedi. Erkmen "Aramıza başkalarının girmesi, aracılık ve başka yolu ele çözüm

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Suriye Devlet Başkanı Hafız Esat' a suikast girişiminde bulunuldu

DİŞ HABERLER SERVİSİ SURIYE Devlet Başkanı Hafız Esat'a üç gün önce Şam'da suikast girişiminde bulunulduğu bildirildi. BBC Radyosunun Beyrut'taki güvenilir kaynaklara dayanarak verdiği haberde, Hafız Esat, Nijer Devlet Başkanı ile birlikte Şam havaalanına giderken, Başkanlık arabasına bomba atıldığı bildirildi. Hafız Esat'ın ayakta hafif bir yara aldığı kaydedildi. BBC muhabiri ne Suriye basınında ne de Arap basınında olayla ilgili hiç bir haber vermediğini, suikast haberinin Suriye'deki diplomatik kaynaklar tarafından basına sızdırıldığını belirtti.

MSP Genel Başkanı, "milli çözüm zihniyetli onarım hükümeti" istedi

- MSP lideri, "Böyle bir hükümetin ilk görevi, devlet görevlilerini tarafsızlaştırmak ve anarşiye karşı yansız bir tavır almak olmalıdır" dedi
- MSP Genel Başkanı ile görüşen Ecevit: "Erbakan' la tam bir görüş birliği içindeyiz"

Erbakan, AP ve CHP'ye ortak hükümet öneriyor

- MSP'li Geçmen: "Gensoru oylamasında beyaz oylar kırmızı oylardan fazla olacak"
- Ecevit, hükümet gensoruyla düşmezse tutumlarını sertleştirileceklerini söyledi.

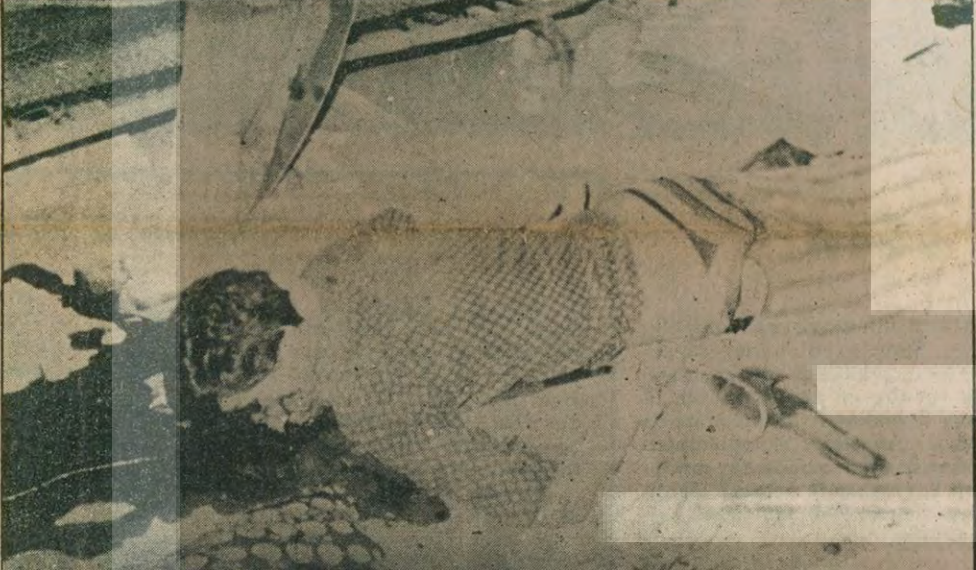
Ecevit'ten sonra Erbakan da üç partinin bir araya gelerek "onarım hükümeti" kurmasını önerdi.

Celal Demirtaş

Halil Şahin

İki komando tarafından evi basılarak kafasına kurşun sıkılan Halil Şahin, mahalle halkı tarafından sevilen bir gençti. İstanbul Teknik Üniversitesi Metalurji bölümünü de birincilikle kazanmıştı.

Ev basan komandolar, TİKP'li iki genci kurşuna dizdi

- Katiller olay yerine ŞİT imzalı bir kağıt bıraktılar.
- MHP'li komandolar, İstanbul'da ŞİT adı altında 15 gün içinde aynı yöntemlerle 7 cinayet işlediler

İSTANBUL (ÖZEL) TİKP taraftarlarından İstanbul Teknik Üniversitesi öğrencisi Halil Şahin ile Devlet Güzel Sanatlar Akademisi öğrencisi Celal Demirtaş, önceki akşam saat 20.00 sıralarında evlerine gelen silahlı iki komando tarafından kurşuna dizildi. Halil Şahin anında, Celal Demirtaş ise kaldırıldığı hastanede kurtarılmayarak öldü. Katiller Şeriatçı İntikam Tugayı (ŞİT) imzalı bir kağıt bıraktılar.

(Devamı S. 6 Sü. 2'de)

Batı basını Türkiye basını eleştiriyor

«Uluslararası Af Örgütü Raporunu, Türkiye basını sessizlikle karşıladı»

NİYAZI TERZİ U LUSLARARASI Af Örgütü'nün "Türkiye'de İşkence" konusundaki raporunun açıklanmasından sonra, Avrupa kamuoyu ve basını Türkiye'de demokrasinin geleceği sorununa büyük bir ağırlık vermeye başladı. Af Örgütü'nün raporu birçok radyo ve televizyon da birinci haber sırasında alınırken, en sağcı gazeteler bile birinci sahifelerinde yer ayırdılar.

Avrupa basını özellikle üzerinde durduğu konulardan biri de Af Örgütü raporu karşısında Türkiye basınının tutumu oldu. Bu konuda birçok haber ve yorum yayınlandı. Hollanda'nın en ciddi siyasi ve ekonomik günlük gazetesi olan NRC Handelsblad, Türkiye basınının Uluslararası Af Örgütü Raporunu sessizlikle karşıladığını belirterek şöyle yazdı: "Bu rapor

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Sav: «Avukatlarla yapılan saldırılar, savunmayı yıldırmayı, yargıyı işletmemeyi amaçlamaktadır»

- Atilla Sav sıkıyönetim bölgelerinde avukatların görevlerini yapmada güçlüklerle karşı karşıya olduklarını söyledi.
- Divan Başkanı Şahap Demirel, anarşi ve terörün faşistlerin ve bir takım sol fraksiyonların yarattığını söyledi.
- Barolar Birliği Ankara'da yürüyüş yapacak

ANKARA (ÖZEL) TÜRKİYE Barolar Birliği'nin 5. Olağanüstü Genel Kurulu Ankara'da yapıldı. Genel Kurulun açılış konuşmasını yapan Türkiye Barolar Birliği Başkanı Atilla Sav, "Avukatlarla yapılan

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

ANKARA (ÖZEL) MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan dün parlamentoda düzenlediği basın toplantısında "AP azınlık hükümeti ne yapıp yapıp gensorudan kurtulmak ve ondan sonra da parlamentoya gelmemek istiyor" dedi. AP'nin niyetinin Haziran 1981'e kadar meclisi çalıştırmamak ve ondan sonra da seçime gitmek olduğunu belirten Erbakan "Ne anarşi, ne ekonomik kriz AP'nin umurunda değildir" şeklinde konuştu.

Bu haftanın önemündeki 4-5 yıllık devre için fevkalade önemli olduğunu söyleyen Erbakan, bu konuda AP ve CHP'ye bir çağrı yaptı. Erbakan, çağrısında, vakit geçirmeden milli çözüm zihniyetli bir onarım hükümeti kurulmasını istedi. Erbakan, bu onarım hükümetinin bir AP-CHP MSP hükümeti olabileceğini, kendisinin bu konuda Demirel ve Ecevit'le önemündeki görüşmelerde görüşebileceğini bildirdi. MSP Genel Başkanı böyle bir hükümetin ilk görevinin devlet görevlilerini tarafsızlaştırmak ve anarşiye karşı yansız bir tavır almak olduğunu belirtti.

AP azınlık hükümetinin İmam Hatiplere irkçelik hastalığını soktuğu şeklindeki görüşünü tekrarlayan Erbakan, NATO Bakanlar Kurulu toplantısından sonra yapılan açıklamalarda, Batılıların AP azınlık hükümetini kendi

(Devamı sa. 6 Sü. 4'de)

Halkın Kurtuluşçuları TİKP Ankara İl Başkanı Ferit İlsever'i yaraladı

- İlsever, diğer partililerle birlikte yaralı arkadaşını ziyarete gitmişti.

ANKARA (ÖZEL) ÖNCEKİ gün Halkın Kurtuluşçularının saldırısına uğrayarak yaralanan Seyfi Taylak ve kardeşlerinin evine ziyarete giden TİKP Merkez Komitesi Yedek Üyesi Ankara İl Başkanı Ferit İlsever, TİKP Merkez Komitesi Yedek Üyesi Ömer Faruk Cıvaçoğlu ve Ankara İl Yöneticilerinden Feyyaz Kurşuncu

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Büyük tepki görünce PTT zamları durduruldu

HABER MERKEZİ PTT hizmetlerine 1 Temmuzdan itibaren yapılması öngörülen yüzde 30'luk zam, karşılaşılan tepki üzerine durduruldu.

Zamların büyük oranları bulunması çeşitli kurum ve kuruluşlarca olumsuz bulundu. Bunun üzerine Başbakan Süleyman Demirel Bakanlara bir yazı göndererek devlet tarafından üretilen mal ve hizmetlere Bakanlar Kurulunun bilgisi olmadan zam yapılmamasını istedi. Başbakan, bunun Bakanlar Kurulunun kararıyla gerçekleştirilmemesi için de geçeri

(Devamı sa. 6 Sü. 4'de)

NATO Genel Sekreteri Joseph Luns, İstanbul Odakule'de verdiği konferansta Sovyetlerin Türkiye ve Batı dünyası üzerindeki tehditlerine dikkat çekti. (Fotoğraf AYDINLIK)

NATO Genel Sekreteri Joseph Luns: "Rusya Körfez petrolüne dokunursa, savaş çıkar"

- ABD ile Avrupa arasındaki ayrılıkların abartıldığını söyleyen Luns, Çin ile Batının ilişkilerini güçlendirdiğini söyledi.
- "NATO, Türkiye'ye yardım edecektir, etmemelidir"
- "ABD Başkanı Carter, İran konusunda çok önemli bir siyasi karar vermiştir."
- "Sovyet saldırganlığı karşısında ABD'nin güçleri küçümsenmemelidir"

İSTANBUL (ÖZEL)

NATO 'nun Ankara'da yapılan Bakanlar Konseyi toplantısına katıldıktan sonra İstanbul'a gelen örgütün Genel Sekreteri Joseph Luns, dün Türk Atlantik Demeginin Odakule'de yapılan toplantısında bir konferans verdi.

Olağanüstü güvenlik önlemleri arasında Taksim'den Şişane'ye kadar bütün yolların kesildiği görüldü. "NATO" konulu konferansa yarım saat gecikmeyle başlayan Luns, işadamları, üniversite temsilcileri ve İstanbul'daki yabancı ülkelerin temsilcileri önünde yaptığı konuşmada, "Ruslar, Körfez petrolüne dokun

(Devamı S. 6 Sü. 7'de)

Genel Kurul çalışmaları sürüyor

DISK'in Afganistan konusunda açık tutum alması istendi

İZLENİMLER

Koalisyonla doğru

DISK Genel Kurulunun üçüncü gününde, delegelerin konuşmaları arasında, gerek kulüslerdeki pazarlıklardan, gerekse salondaki havadan, DISK'i nasıl bir yönetimin beklediği de giderek belirginleşiyor.

Büyük sendikacının ortak karnası, oluşacak DISK Yürütme Kuruluna TKP-TİP-TSİP-DDKD ittifakından iki kişinin girercesinde, Ancak tartışma, bu iki kişinin kimler olacağı ve Türkler kadınının Genel Sekreterlik istişinin kabul edilip edilmeyeceği noktasında ceryan ediyor. Baş-türk, sözkonusu kanattan iki kişinin Yürütme kurulunu oluşturması, bu iki kişinin kabul etmiş görünüyor ama, bu iki kişinin "siyasetlerin sürmüş temsilcilerinden" olmasını da istemiyor. Buna karşılık, Türkler

(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

İŞÇİ SERVİSİ DISK Genel Kurulunun 4. gününde çalışmalara delegelerin konuşmaları ile devam edildi. ASIS Sendikası'ndan Alev Ateş dün yaptığı konuşmada, DISK'in Çalışma Raporundaki muğlaklıkların eleştirildi ve DISK'in Afganistan konusunda açık bir tutum almasını istedi.

DISK'in raporunu eski bir filmten fulük bir biçimde yeniden tekrarla benzetilen Ateş, Afganistan'daki olayın bazılarının söylediği gibi "uluslararası dayanışma mı, yoksa işgal mi" olduğunu sordu. Birlik konusunda görüşlerini açıkladığı sırada Maden-İŞ delegeleri tarafından yapılan bir müdahale üzerine Alev Ateş, FLKA Fabrikasında Maden-İŞ Genel Başkanı Kemal Türkler'in yaptığı yolsuzlukları ve grev kırıcılığını anlattı.

"Eksik yöneticilerinden Selahattin Uyar da yaptığı konuşmada CHP'yi eleştirdi. Daha sonra söz alan Maden-İŞ delegelerinden Mehmet Karaca DISK'in Dünya Sendikalar Federasyonuna üye olması gerektiğini savundu. DISK, Avrupa Sendikalar Konfederasyonuna üye olsa bile, halen DSF'ye üye bulunan sendikaların bu federasyondan ayrılmayacaklarını söyleyen Karaca, ayrıca DISK'in demokratik platform çalışmalarını da eleştirdi. Demokratik platform çalışmalarını baltaladıkları yolundaki suçlamaları reddeden Karaca, konuşmasını "Yaşasın DISK'in Birliği" sloganı ile bitirdi.

Aydınlıkta

SINA ÇILADIR

Kültür Bakanlığı ve kültür

Geçenlerde gazetelerde bir haber gözüme çarptı. Demirel hükümetinin Kültür Bakanı (ne ilginçtir şu an ismi bile aklıma gelmiyor), yaşı bizim gibi kırka merdiven dayayanların iyi anımsadıkları bir dansöze, Özcan Tekgül'e, "Şeref Belgesi" vermeyi kararlaştırmış.

Adını anımsayamadığım Sayın Kültür Bakanı, bu girişimini, "Sanatı ödüllendirme ve teşvik" diye izah etmiş.

Tabii Kültür Bakanımı "ti" ye alan alana:—Kes... Yandan... Aşağıdan... Hooopp...

Oysa, meseleyle salt politik mizah açısından bakmazsak, Kültür Bakanının yaşlı dansöze "Şeref Belgesi" verme girişiminin belirli bir sınıfsal temele oturduğuna götürür. Sayın Bakana (kültürel kütuplaşmanın karşı cephesinde yer alan bir kişi olarak) hak vermek bile, bu tutumunu "doğal" karşıla-

nz. Ama tabii, eleştiri hakkımızı saklı tutmak koşuluyla. Hepimizin bildiği gibi, kültür, kapsamı çok geniş bir kavramdır. Toplumun tüm manevi yaşantısını içine alır. Sanat ve edebiyat da kültür kavramının içindedir, politika da, din de... Bilim kitaplarında kültür kavramı, üstyapı kavramı ile eş anlamda da kullanılır.

Gene hepimizin bildiği gibi, belirli bir gelişme aşamasındaki toplumun üstyapısı ya da manevi yaşantısı, maddi yaşantısının bir yansımasıdır. Bilim kitaplarında bu, toplumun belirli bir gelişme aşamasında kendisine uygun bir üstyapı yarattığı şeklinde de izah edilir.

Kültür deyince genel olarak, o toplumun ekonomik düzenine uygun bir manevi değerler birikimi anlaşılır. Ancak, sınıflı bir toplumda, mevcut düzenin devamından yana olan güçler vardır, ileriye doğru değişmesinden yana olan güçler vardır. Veya mevcut düzen içinde "hakim" ya da "ezen" güçler vardır, "ezilen" güçler vardır. O halde sınıflı bir toplumda kültür deyince, tek bir kültür değil, hakim sınıfların kültürü veya hakim kültür anlaşılır.

Bizim ekonomimize damgasını vuran ilişkiler, emperyalist ve feodal ilişkilerdir. Ülkemizde ekonomide ve politikada, emperyalizmin ülkemizdeki uzantısı durumunda olan işbirlikçi burjuvazi ile feodal beyler, toprak ağalılar, tefeciler kumanda etmektedir. Doğaldir ki bu sömürücü, ezen, "üst" sınıflar, kendi sınıfsal kültürlerini de topluma egemen kılacaklardır. Devleti ve devletin çeşitli kurumlarını bu iş için kullanmaya çalışacaklardır...

Günümüz Türkiye'sinde Kültür Bakanlığının fonksiyonunu bu genel çerçevede belirlemektedir.

Burada dikkat çekilen nokta, diyelim ki AP iktidarının Kültür Bakanlığının, kültür kavramı içinde yer alan tüm manevi yaşantı alanlarındaki "millî"lik anlayışının, gerçekte feodalizm ve emperyalizmle içiçe geçen ırkçılıkla örtüşmesidir, toplumumuzun gerçekten millî olan tüm değerlerinin yadsınmasıdır. Örneğin mi? Kültür Bakanlığının Türk dilinden, Türk sanat ve edebiyatına, diğer yaratıcı artistik faaliyetlere ve hatta Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün düşünce ve eylemlerine karşı aldığı ters tutum, yani gerçekte millî olan neyimiz varsa bunları unutturma, hiç değilse içini boşaltma çabası, buna birer örnekdir sanıyorum.

Şöyle özetlenebilir: Bugün ülkemizde "millî kültür" diye adlandırılan kültür, gerçekte "millî" değil, egemen kültürdür. Bu kültürün savunucuları gerçekte millî kurumlardan, organlardan değil, gayri-millî kurumlardan, organlar ve unsurlardır. Örneğin bugün TRT de bu yolun yolcusudur. "Türk dilini savunuyoruz" diye gerçekte uyduruk bir dili savunan Terciman gazetesi ayın yelun yolcusudur...

Buradan şöyle bir sonuç çıkarabiliriz: Ülkemizde egemen kültüre karşı mücadelede yapılabilecek gereken halka, yediyüz yıllık tarihimize içinde ileri olanı varsa, anti-emperyalist olanı ne varsa, bunlara sahip çıkmaktır. Millî, demokratik veya devrimci bir kültür yaratmak, bu kültüri pekiştirmek ancak bu yolla mümkün hale gelebilir. Sayın Kültür Bakanının yaşlı "oryantal"lere "Şeref Belgesi" dağıtması, hakim güçlerin içlerinde buldukları kültürel aşımaya gösteriyor. Bu olguya sınıfsal bilincinin açısından bakarsak, çok ibret almamak bir derstir.

Ülkemizin kültürel yaşantısında bir de sosyal-emperyalizm olgusu vardır. Kültürel çatışma içinde bu, her nedense genellikle gözmezden gelinir. Gerici, gayri-millî ya da egemen kültüre karşı verilen mücadelede, kimileri, sosyal-emperyalist kültürü bir yardımcı öğe olarak kullanmaya çalışan hatalı tutumlar bile sergiliyorlar.

Oysa, kültürel yaşantımız içinde, sosyal-emperyalizm, onun ülkemizdeki somut kolu olan "TKP" ve yandaş akımlar kullandığı dilden, savunduğu ideoloji ve siyasetlere kadar millî olandan değil, gayri-millî olandan, egemen olandan yanadır. Sosyal-emperyalizm bugün ülkemizde millî güçlere değil, gayri-millî güçlere, bürokrat burjuvaziye, toprak ağalarına dayanmaktadır. "Sol" veya "devrimci" maskesi altında sergiledikleri her türden kültürel faaliyet, genel kutuplaşmada, egemen güçlerin kefesine oturmaktadır...

Millî olanı gayri-millî olanı ayırtırken, uygun yerinde "Rusya'ya teslimiyet" yazan sözde solu, devrimci faaliyetleri gözmezden gelirsek, millî olanı ya da devrimci olanı yakalayamayız...

düşünce dünyası

TMMOB GENEL KURULU VE DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Vedat Soner
(Makine mühendisi)

Enes İncioğlu
(İnşaat mühendisi)

tutum görevini yerine getiremediği ve getiremeyeceği açıktır. Nitekim, bu, onbinlerce mühendis ve mimarın kongreye karşı ilgisizliğinden de açıkça belli olmaktadır. Teknik eleman kitlelerinin beklentilerinde hiç bir değişiklik olmamıştır. Yeni dönemde kimlerin yer aldığı, programlarının ne olduğu onları ilgilendirmemektedir bile.

Şüphesiz, TMMOB'nin bu duruma gelmesi bir kongrede olmamıştır ve özellikle son beş yıl içerisinde meydana gelen gelişmelerin sonucudur.

1960'lı yılların sonundan itibaren emperyalist sömürüye karşı yurt çıkarlarını ve bağımsızlığı savunarak, yabancı teknik eleman yerine yerli teknik eleman kullanılmasını için açtığı kampanyalarla geniş bir mühendis ve mimar kitlelerinin desteğini kazanan ve önemli bir kamuoyu yaratan TMMOB, üye sayısı giderek artmasına rağmen 1975'ten sonra etkinliğini yitirmeye başladı.

12 Mart döneminin yarattığı yıldıza, aydınların o dönemde meydana boş bulan ve "akıllı" görünüşü altında revizyonizme yaklaşımlarını olgusu, diğer demokratik kitle örgütlerinde olduğu gibi, TMMOB'de de kendisini gösterdi. TKP revizyonizmi 1975'ten sonra DISK yöne-

somut adım atılmadı.

Bütün bunlar TMMOB'nin kendi kitesinden kopmasına ve Birlik içerisinde revizyonizm güçlenmesine yol açtı. 1978 yılına gelindiğinde, birçok odaların yerinden toplanması, TMMOB ise yıllardan beri çıktığı yayın organını yayınlamamaz ve borçlarını ödeyemez hale geldi. Öte yandan, "TKP'nin yönetiminde olduğu odaların Birliğe olan borçları yüzbinleri geçiyordu. Sonuç olarak, TMMOB'ün çeşitli örgütlerle ortak basın toplantıları düzenlemek ve basın bildirisi yayınlamaktan başka bir iş yapamaz duruma düştü.

Diğer taraftan, teknik elemanlar halkın diğer kesimleri gibi giderek güçleşen yaşam koşulları ile mücadele etmeye çalışıyor, ekonomik zorluklar altında eziliyor. TMMOB'nin üyelerinin çıkarları ile ilgilendiğini söylüyor ve TMMOB yönetimini harekete geçmeye zorluyor. Bunun sonucunda gerçekleştirilen "19 Eylül bir günlük direniş" yurt çapında geniş bir katılımı sonuçlanıyordu. Eylemin başarısı, sınırı belli olmasından dolayı idi ve teknik eleman mücadelesinde önemli bir adım. "19 Eylül direniş" uzun zamandır TMMOB'den uzaklaşmış olan kitle ile yeniden bağ kurmak ve ilişkileri güçlendirmek için bir zemin oluşturuyordu.

Bu zemin üzerinde yükselmek ise, ancak, TMMOB'nin kendisini toparlayıp etkili önlemleri alması ile mümkün olabilirdi. Her şeyden önce, Birliğe bağlı birçok odada (özellikle

TKP yanlılarının yönetiminde etkin olduğu) uzun süredir rafa kaldırılmayan demokrasinin ve özgür tartışma ortamının yeniden kurulması için mücadele edilmesi, revizyonist ve maceracı çizgilerle araya kesin sınırlar çekilmesi, teknik eleman kitlelerinin önerilerine ve denetimine olanak tanımlama idi. Bütün bunlar yapılmadığı için bu yılın başında yapılan şu-be kongrelerinde katılım genellikle düşük oldu ve yine esas olarak grupların çatışma alanı haline geldi.

İşte böyle başlayan bir kongreler döneminin, yazının başında sözünü ettiğimiz bir genel kurulda noktalanması doğaldır. TMMOB yönetimince Genel Kurul sunulan Çalışma Raporu ise, hâlâ eski uzlaşmacı çizginin devam ettiğinin açık bir göstergesi. Bağımsızlık ve özgürlükten yana olan geniş teknik eleman kitlelerinin karşı çıktığı Afganistan'ın Sovyetler Birliği'nce işgalinden tek kelime ile bile söz edilmemesi, öte yandan çeşitli kitle örgütleri ile yapılan ve nedeni raporda bir türlü açıklanmayan "tartışmalar" sonucunda gerçekleştirilen platformlardan defalarca bahsedilmemesi nasıl açıklanabilir? Herhalde kendilerinin de raporda dile getirildiği "Çalışmaları aksatan eksiklik ve yanlışlıklar" ile.

Siz, bu eksiklik ve yanlışlıkların neden kaynaklandığını doğru bir biçimde tahlil etmedik, bunu kitleye götürüp mücadeleye seferber etmedik sonuç hep başarısızlık olacaktır. Bunları yapmak ise, Rus beşinci kolunun karalama ve tehditlerine göğüs girmeye cesaret ettirdiği mümkün olacaktır. Yoksa istediğiniz kadar "demokratik örgütlerin birliğini sağlayacak program" ve oluşturun, bunlar her geç işleme hale geleceklerdir. Demokratik örgütlerin birliğini ülkenin ve halkın çıkarlarını kararla bir şekilde savunan programlarla gerçekleştirebiliriz. Afganistan işgaline alkış tutan bağımsızlık ve demokrasi düşmanları ile uzlaşarak gerçekleştiremez.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

Yakacak sorunu ve odun

Her yıl kış mevsimine varmadan o kış sert soğuklarında nasıl kendimizi ısıtacağız? Kişi nasıl atlatcağız? Bu sorular kafalarımızı daha iyi ayarlandırmaya başlamak üzere kuzalaşmaya başlar. Hele hele dargelirli bir ailenin bugünkü hayat pahalılığı karşısında, kışın yakacak sorunu nasıl çözülmesi büyük bir problemdir. Ülkemizdeki enerji tüketiminde yüzde 31'lik bir yer kaplayan odunun yakacak olarak kullanılması da bir hayli yaygındır. Bizim "gibi geri kalmış ülkelerde temel enerji kaynaklarından biri olan odun ülkemizde de esas olarak yoksul halkın temel yakacağıdır. Ülkemiz orman ürünleri açısından bol kaynaklara sahip olmasına ve geniş ormanlık alanlara kaplı olmasına rağmen odun yakacak olarak satın alınması ateş pahasındadır.

Burada şöyle bir sonuç çıkarabiliriz: Ülkemizde egemen kültüre karşı mücadelede yapılabilecek gereken halka, yediyüz yıllık tarihimize içinde ileri olanı varsa, anti-emperyalist olanı ne varsa, bunlara sahip çıkmaktır. Millî, demokratik veya devrimci bir kültür yaratmak, bu kültüri pekiştirmek ancak bu yolla mümkün hale gelebilir. Sayın Kültür Bakanının yaşlı "oryantal"lere "Şeref Belgesi" dağıtması, hakim güçlerin içlerinde buldukları kültürel aşımaya gösteriyor. Bu olguya sınıfsal bilincinin açısından bakarsak, çok ibret almamak bir derstir.

Ülkemizin kültürel yaşantısında bir de sosyal-emperyalizm olgusu vardır. Kültürel çatışma içinde bu, her nedense genellikle gözmezden gelinir. Gerici, gayri-millî ya da egemen kültüre karşı verilen mücadelede, kimileri, sosyal-emperyalist kültürü bir yardımcı öğe olarak kullanmaya çalışan hatalı tutumlar bile sergiliyorlar.

Oysa, kültürel yaşantımız içinde, sosyal-emperyalizm, onun ülkemizdeki somut kolu olan "TKP" ve yandaş akımlar kullandığı dilden, savunduğu ideoloji ve siyasetlere kadar millî olandan değil, gayri-millî olandan, egemen olandan yanadır. Sosyal-emperyalizm bugün ülkemizde millî güçlere değil, gayri-millî güçlere, bürokrat burjuvaziye, toprak ağalarına dayanmaktadır. "Sol" veya "devrimci" maskesi altında sergiledikleri her türden kültürel faaliyet, genel kutuplaşmada, egemen güçlerin kefesine oturmaktadır...

Millî olanı gayri-millî olanı ayırtırken, uygun yerinde "Rusya'ya teslimiyet" yazan sözde solu, devrimci faaliyetleri gözmezden gelirsek, millî olanı ya da devrimci olanı yakalayamayız...

Ülkemizin kültürel yaşantısında bir de sosyal-emperyalizm olgusu vardır. Kültürel çatışma içinde bu, her nedense genellikle gözmezden gelinir. Gerici, gayri-millî ya da egemen kültüre karşı verilen mücadelede, kimileri, sosyal-emperyalist kültürü bir yardımcı öğe olarak kullanmaya çalışan hatalı tutumlar bile sergiliyorlar.

Oysa, kültürel yaşantımız içinde, sosyal-emperyalizm, onun ülkemizdeki somut kolu olan "TKP" ve yandaş akımlar kullandığı dilden, savunduğu ideoloji ve siyasetlere kadar millî olandan değil, gayri-millî olandan, egemen olandan yanadır. Sosyal-emperyalizm bugün ülkemizde millî güçlere değil, gayri-millî güçlere, bürokrat burjuvaziye, toprak ağalarına dayanmaktadır. "Sol" veya "devrimci" maskesi altında sergiledikleri her türden kültürel faaliyet, genel kutuplaşmada, egemen güçlerin kefesine oturmaktadır...

Millî olanı gayri-millî olanı ayırtırken, uygun yerinde "Rusya'ya teslimiyet" yazan sözde solu, devrimci faaliyetleri gözmezden gelirsek, millî olanı ya da devrimci olanı yakalayamayız...

Cumhuriyet tarihinden önce çıkarılmış ve bugünün ihtiyaçlarına cevap veremeyen orman kanunlarının sakatlıklarını bir kenara bırakarak, meseleyle sadece var olan durumla irdeleyelim. Yasal olarak bugün ormanın korunması ve kesimi devlet ait bir iştir. Devlet bu yıl orman kesimi için, kesme, doğrama, taşıma ve ana depoya işleme işi de dahil olmak üzere çalıştırdığı orman işçilerine (bunlar aynı zamanda yoksul orman köylüleridir) ster başına ücret olarak 350 lira ödemektedir. Orman köylülerinin kestikleri bu odunlara ayrıca ster başına yine 350 lira ödeyerek yüzde 30'una otomatikman el

kısmı artarak 3 bin liraya çıkarmaktadır. Hiç vaktin değeri ton başına 3 bin lira ödeyen ve odunu serbest piyasada satma hakkını kazanan kişi ise su ortalamaya sabit giderleri de ekleyerek odunları ikinci bir aracıya şehirlerde bulunan odunculara devretmektedir. Ton başına ortalama 700-800 lira arabaya doldurma ve boşaltma gideri. Ortalama her 100 kilometrede ton başına 1200 liraya nakliye parası ve diğer giderleri ödemektedir. Böylece birinci aracıya yani serbest piyasada satma hakkını kazanan bir şahıs satışa çıkardığı odunun tonunu

en az 5 bin liraya maletmiş olur. Buna kendi kârını da ekleyince şehirdeki ikinci aracıya tonunu en azından 6 bin liraya satmaktadır. İkinci aracı da kendi giderlerini hesapladıktan sonra istediği ölçüde kır miktarını koymakta ve böylece tüketiciye tonunu 8-9 bin liraya satmaktadır.

Peti devlet vatandaşın sırtından hem kendisi hem de araya soktuğu aracılar vasıtasıyla vurdugu vurgun yerine başka bir yol takip etmez mi? Dargelirliyi ve esas olarak tüketiciyi durumda olan yoksul halk kitlelerinin yararına bir çözüm getiremez mi? Getirilmesi mümkün, hem de basit bir şekilde getirilmesi mümkündür. Bu işi aracıları kaldırıp kaldırılmamaın bağlı olduğu bir iştir. Bazılarına gülmeye gelebilir ama bir de şöyle bir hesap yapalım:

Odunun kesimi depoya getirilerek istif edilmesine kadar yapılan giderlerin ve konacak ton başındaki kârın toplam maliyeti (çünkü devlet bu fiyatla vatandaşın almaktadır) 1400 lira. Her 100 kilometrede ton başına nakliye gideri 1200 lira. Depodan odun doldurma ve boşaltma ücreti ton başına 700 lira. Toplam maliyet tutarı (ton başına) 3 bin 300 lira.

Yeni bir kâr oranı ve diğer harcamaları da gözönünde bulundurarak 3 bin 300'ün üzerine 700 lira daha eklenecek bile aracı ortadan kalktığı zaman yakacak odunun tonu ihtiyaç sahibine 4 bin ile 4 bin 500 lira arasında gitmiş olacaktır. Vatandaşın bu fiyatla almaması mümkün olan bir ton odun bugün serbest piyasada iki, iki buçuk katına bir fiyatla satılmaktadır.

Açıkça görülmektedir ki, yoksul halk ihtiyaçları olan yakacak odunu temin etmede adeta soyulmaktadır. Burada en büyük sömürüyü de devlet yapmaktadır. Devlet kendi vurdugu sömürünün yanında ayrıca araya aracılar sokarak halkın sırtından yeni yeni vurgunların vurulmasını sağlamaktadır.

Günümüzde bir kilo peynirin 300 liraya alındığı bir ortamda devlet ster başına ormanı kesen köylüsüne (orman işçisine) 350 lira öderken ve onu her türlü güvenceden yoksun bırakırken, onun için de hayat çürüttüğü o ormandan faydalananların önüne hiçbir yasal engel koyarken, öte yandan araya müteahhit ve aracı sokarak yoksul halkın sırtından da sömürü çarkları döndürmektedir. Kim ne dese desin bu, yakacak sorununda bile vatandaşın kazık atmakta.

İşte biz el kaplarına muhtaç edilen ilticacıların halini, bizleri bu hale getirenler utansın. B.Almanya'dan 20 okuyucu

den hem kendisi hem de araya soktuğu aracılar vasıtasıyla vurdugu vurgun yerine başka bir yol takip etmez mi? Dargelirliyi ve esas olarak tüketiciyi durumda olan yoksul halk kitlelerinin yararına bir çözüm getiremez mi? Getirilmesi mümkün, hem de basit bir şekilde getirilmesi mümkündür. Bu işi aracıları kaldırıp kaldırılmamaın bağlı olduğu bir iştir. Bazılarına gülmeye gelebilir ama bir de şöyle bir hesap yapalım:

Odunun kesimi depoya getirilerek istif edilmesine kadar yapılan giderlerin ve konacak ton başındaki kârın toplam maliyeti (çünkü devlet bu fiyatla vatandaşın almaktadır) 1400 lira. Her 100 kilometrede ton başına nakliye gideri 1200 lira. Depodan odun doldurma ve boşaltma ücreti ton başına 700 lira. Toplam maliyet tutarı (ton başına) 3 bin 300 lira.

Yeni bir kâr oranı ve diğer harcamaları da gözönünde bulundurarak 3 bin 300'ün üzerine 700 lira daha eklenecek bile aracı ortadan kalktığı zaman yakacak odunun tonu ihtiyaç sahibine 4 bin ile 4 bin 500 lira arasında gitmiş olacaktır. Vatandaşın bu fiyatla almaması mümkün olan bir ton odun bugün serbest piyasada iki, iki buçuk katına bir fiyatla satılmaktadır.

Açıkça görülmektedir ki, yoksul halk ihtiyaçları olan yakacak odunu temin etmede adeta soyulmaktadır. Burada en büyük sömürüyü de devlet yapmaktadır. Devlet kendi vurdugu sömürünün yanında ayrıca araya aracılar sokarak halkın sırtından yeni yeni vurgunların vurulmasını sağlamaktadır.

Günümüzde bir kilo peynirin 300 liraya alındığı bir ortamda devlet ster başına ormanı kesen köylüsüne (orman işçisine) 350 lira öderken ve onu her türlü güvenceden yoksun bırakırken, onun için de hayat çürüttüğü o ormandan faydalananların önüne hiçbir yasal engel koyarken, öte yandan araya müteahhit ve aracı sokarak yoksul halkın sırtından da sömürü çarkları döndürmektedir. Kim ne dese desin bu, yakacak sorununda bile vatandaşın kazık atmakta.

İşte biz el kaplarına muhtaç edilen ilticacıların halini, bizleri bu hale getirenler utansın. B.Almanya'dan 20 okuyucu

Günümüzde bir kilo peynirin 300 liraya alındığı bir ortamda devlet ster başına ormanı kesen köylüsüne (orman işçisine) 350 lira öderken ve onu her türlü güvenceden yoksun bırakırken, onun için de hayat çürüttüğü o ormandan faydalananların önüne hiçbir yasal engel koyarken, öte yandan araya müteahhit ve aracı sokarak yoksul halkın sırtından da sömürü çarkları döndürmektedir. Kim ne dese desin bu, yakacak sorununda bile vatandaşın kazık atmakta.

Hasan Yıldız

Öğretmenlik mi rezalet mi?

Hiç açılmamış, sırası, masası ve öğrenci sayısı dahi belli olmayan eğitim-öğretim yapılmayan bir köy ortaokuluna 5 öğretmen verildi. Bu şanslı köy Baskil'in Karoğlu köyü. Hem biri 23, diğeri 18 yıllık öğretmenler; diğeri ikisi ise Kirşehir ve G.Antep Eğitim Enstitüsü Müdür Yardımcısı. Tabii hepsi de AP hükümetinin hissmına uğramış sürgünlere.

Bir de bakıyorsanız aygün kaymıs. Kayseri'den, Elazığ'dan Baskil ilçesine sürgünün çıkmış. Evin Kayseri'de, sene sonu yaklaşıyor. Evin getiren bir dert, getirmesini bir dert. Bir yandan can güvenliği sorunu, diğer yandan pahalılık, geçim derdi. İşin yoksa bir de yollarda git gel sürün.

Sürgün edilen bir öğretmen arkadaş "Vallahi arkadaş, güttüm iş aradım, belediye başkanına çıktım iş istedim. İş yok. Bilsam istifa edeceğim. Nedir bu, öğretmenlik mi, rezil mi?" diye dert yanıyordu.

Bizler bekar iken bahat pahalılığında şikayet ediyoruz. Evi, çocuğu çocuğu bir yanda kendisi bir yanda, git gelciklik oynayan öğretmen arkadaşlar nasıl yakınmasınlar? Hangi huzurla eğitim ve öğretme yararı olsunlar? Belki ilkokul mezunu bile olmayan AP il veya ilçe başkanlarının isteği ile yerlerinden, yurtlarından edilip sürgün edilen öğretmenler huzur olur mu? Ne gezer?

Önümüzdeki öğretim yılı için şimdiden kuşkuyla başladı, kaç kişinin yeniden tayini, sürgünü çıkacak diye. Dileğimiz, bu partizanca uygulamalara son verilmesidir. Hatta ortaöğretim kurumlarında, okul adı birliğinin ve okul öğretmenlerinin çoğunluğunun keskin oyuyla istem dışı tayinler yapılmamalıdır.

Öğretmen H.D.

Ne kadayrın altı ne de yüzleri bir türlü kızarmıyor

Emekli vatandaşlardan Ahmet ile Mehmet çay bahçesinin terhisinde keşiş masaya oturmuşlar. ufak bir bardak çayı 10 liraya yudumluyup, karaborsadan 12.50 liraya zar zor bulabildikleri Birinci sigaralarını tüttürürken, ülke yönetiminde etkili ve de yetkili kişilerin devletlerini tartışıyorlardı. Sözle vatandaş Ahmet başladı:

"Mısırdaki sağır sultanın bile duydüğümü ve Avrupa ülkelerinin parlamentolarında da görüştüğümü, yurdumuzda cereyan eden işken-

ce olayları için Başbakan Süleyman Demirel, "Bunlar beynelmiş slogan ve tertip" diyor. Vatandaş Mehmet sen ne dersin?"

"İçişleri Bakanı Gülcüglü'ün in-ciraltı olaylarında, öğrenciler de günlük kuvvetlerine atış etti" diyor. Oysa İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı son bildirisinde, bakanın dediklerinin tam tersini diyor. Vatandaş Mehmet sen ne dersin?"

"-?...
-Yine İçişleri Bakanı Gülcüglü'ün, "Neşverdi'deki cenaze töreninde şaşkınlık etmiş" diyor. Acaba güvenlik kuvvetleriyle parlamentolar mı birbirlerine ateş ettiler? Vatandaş Mehmet sen ne dersin?"

"-?...
-Dil, dil ve rk ayrımı yapan ve mezhep kırkırcılığı körükleyen ve de kardeş kardeşe öldürten başkatalı Başbuğ, hiç utanmadan ve vicdan azabı duymadan "birlik, beraberlik, kardeşlik" gazelleri okuyor. Vatandaş Mehmet sen ne dersin?"

"-?...
-MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan, Başbakan Süleyman Demirel'e, "Kabinede bize de koltuk verirken, seni destekleriz, yoksa..." diyor. Din iman, ahlak, fazilet ve maneviyat sözcüklerini ağızlarından döşürmeyen bir kişilerin böyle çıkar peşinde koşmalarına sen ne dersin vatandaş Mehmet?"

"-?...
-Vatandaş Mehmet niçin hep susuyorsun? Hiç bir şey demiyorsun?"

"-Düşünüyorum.
-Neymi düşünüyorsun?"

"-Şu altı hiç kızmayayan kadayıft düşünüyorum.
-Çok tuhaf, altı hiç kızmamayan kadayıfta, bunların ne ilgisi var?"

"-Var kardeşim var. Hem de çok yakın ilgisi var. Çünkü bunların hamuru ile, o kadayıftın hamuru bir tenekece yoğrulmuş. Baksana birader kadayıftın altı, bunların da yüzleri hiç kızmıyor.

Ragıp Epikmen

AFGAN DİRENİŞÇİLERİYLE

İlhan Sürmeli
Ragıp Duran
Afganistan
gezi notları

Genel Dağıtım: TÜR-DA
Hamam Sokak,
No: 4, Çarşoğlu-İstanbul
Tel: 27 25 22

75 Lira

ÇIKTI

AYDINLIK YAYINLARI

"Geri çekilme yoktur" diyor

Afgan direnişçileri Puli Şarki'de yeni bir hareket gerçekleştirdi

Babrak Karmel "Barışçı görüşmelerin" başlamasını istiyor.

DİŞ HABERLER SERVİSİ
AFGANİSTAN başkentini Kabil'de 20 Haziran günü direnişçilerin geniş kapsamlı ve başanlı bir hareket yaptıkları öğrenildi. Brejnev'in "Afganistan'dan asker ve tank çekme" önerisini yapmadan 24 saat önce gerçekleşen açıklamada, Afgan direnişçileri Puli Şarki Hapishanesini koruyan Sovyet birliklerine ağır kayıplar verdirdiler. Edinilen bilgilere göre, 15 işgalci Rus askerini öldüren direnişçiler, Babrak Karmel'e bağlı 30 askeri de tamamen etkisiz duruma getirdiler. Ünlü Puli Şarki tutukevine yapılan baskında, bölgeyi denetleyen Sovyet 4. Zirhli Tümeninin de ağır hasar gördüğü bildirildi.

DİPLOMATİK GELİŞMELER
İslamabad, Yeni Delhi ve Ka-

bil'deki yabancı diplomatik kaynaqlar, Sovyetlerin asker çekme operasyonu konusunda kuşaklı ve şüpheli bir tavırla Moskova'nın çok sınırlı miktarda ve genelleştirilebilirliği olmayan askeri geri çektiği belirtiliyor. Öte yandan Babrak Karmel yönetimindeki direnişçilerin, geri çekilme konusunda yayınladığı bir yorumda, "Bu operasyonun Sovyet ve Afgan hükümetinin bir iy niyet göstergesi" olduğunu ileri sürdü. Babrak Karmel rejiminin sözcüsü olan ajans, "Barışçı görüşmelerin başlatılması için koşullar olgunlaşmıştır" dedi. Bu arada ABD'de bulunan Pakistan Dışişleri Bakanı ve İslam Konferansı'nın Özel Komite üyesi Aga Sabih, Sovyetler Birliği'ni görüşmelere çağırarak konusunda çaba harcadığını söyledi.

ROMEN-DOĞU ALMAN ORTAK BİLDİRİSİ
Üç günlük resmi bir ziyaret için Romanya başkenti Bukreş'te bulunan Doğu Alman Devlet Başkanı Erich Honnecker, "Afganistan sorununa barışçı ve siyasal bir çözüm bulunması gerektiğini" belirtti. Aynı cümle, Romen-Doğu Alman Ortak Bildirisinde de yer aldı.

Homeyni, ülke sorunlarına çözüm getirilmezse yeni bir siyasi ayaklanma için emir verebilecek

TAHRAN
B ATILI ajanların bildirdiğine göre, İran dini lider Ayetullah Homeyni, önceki gün yaptığı bir açıklamada, "Eğer Beni Sadr rejimi, ülkenin çeşitli sorunlarını çözmeye yolunda gerekli müdahalelerde bulunmazsa, yeni bir siyasi bir ayaklanma için emir verebilecek" dedi.

Kenya ABD'ye askeri kolaylık sağlayacak

WASHINGTON (AA)
ABD Dışişleri Bakanlığınca önceki gün yapılan açıklamada, Kenya'nın askeri ve ekonomik yardım karşılığında, ABD silah kuvvetlerine bazı "kolaylıklar" sağlayacağı belirtildi.

Bu konuda bir ilke anlaşmasının önceki gün Nairobi'de paraf edilmiş bildirildi. Ancak anlaşmanın kapsamı ve ayrıntıları hakkında herhangi bir açıklama bulunmadı.

Washington'a ulaştıran bazı haberlere göre, ABD silah kuvvetleri Kenya'nın Hind Okyanusu kıyısındaki bulunan Mombasa limanındaki tesisler ile bazı hava üslerinden yararlanabilecekti. Söz konusu anlaşmanın bundan 15 gün önce Umman Sultanlığı ile ABD arasında yapılan anlaşmaya benzediği kaydedilirken, ABD'nin Somali ile de görüşmelerini sürdürdüğü haber veriliyor. ABD'nin Somali'deki Berbera üssünden yararlanmak istediği edinilen bilgiler arasında.

ABD Dışişleri Bakanlığı, Amerikan askerlerinin Kenya veya Umman'da süreli olarak kalacaklarını duyururken, Kenya, Umman ve Somali ile görüşmelere, Sovyetlerin Afganistan'ı işgalinden sonra başladığını belirtti.

Türkiye, Namibya halkı üzerindeki baskılara son verilmesini istedi

DİŞ HABERLER SERVİSİ
TÜRKİYE'nin Birleşmiş Milletler nezdindeki daimi temsilcisi Büyükelçi Orhan Erlep, rcık, beyaz azınlık yönetimindeki Güney Afrika Cumhuriyeti'nin Namibya halkı üzerindeki baskısını kaldırmasını gerektiğini söyledi.

Birleşmiş Milletler Namibya Konevsi'nin Cezayir'deki Olağanüstü Toplantısında bir konuşma yapan Erlep, Güney Afrika'nın Birleşmiş Milletler kararlarını hiçe saydığını, bunun da Namibya'nın işgaline son verilmesini engellediğini anlattı.

Türkiye'nin Namibya sorununa barışçı yollarla bir çözüm bulunabileceği inancında olduğunu bildiren Orhan Erlep, Namibya'nın bağımsızlığı için her türlü çabanın gösterilmesi gerektiğini de sözlerine ekledi.

Esnaf Kooperatifleri Merkez Birliği Başkanı AP Milletvekili Kasım Önadım:

"Orta sınıfı kaldırmayı hedef alanlar, hürriyetlerin mezarını kazıyorlar"

ANKARA (AA)
T ÜRKİYE Esnaf ve Sanatkarlar Kefalet Kooperatifleri Birlikleri Genel Başkan ve AP Bursa Milletvekili Kasım Önadım, "Temel hak ve hürriyetlerin güvencesi olan esnaf ve sanatkarı yok faredip, orta sınıfı kaldırmalarını hedef alanlar, hürriyetlerin ve insanlığın mezarını kazıyorlar" dedi.

Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Kefalet Kooperatifleri Birlikleri Merkez Birliği Genel Kurulunda bir açık konuşması yapan Önadım, esnaf ve sanatkarın kalkmabilmesi ve yurt gerçeklerine uygun bir ekonomik güce sahip olabilmeleri için, hammadde ve pazarlama sorunlarıyla, temin ve tedarik işlerinin, kredi konusu ile ciddi bir şekilde ele alınması istedi.

Esnaf ve Sanatkarlar Kefalet Kooperatifleri İstanbul Birliği Genel Kurulu sonuçlandı

İSTANBUL (ÖZEL)
E SNAF ve Sanatkarlar Kefalet Kooperatifleri İstanbul Birliğinin 7. Olağan Genel Kurulunda sonuçlandı. Yeni seçilen Yönetim Kurulu pazarlığı günü toplantılarına iş bölümü yapacak. Cuma günü Çağaloğlu'nda Gazeteciler Cemiyeti Salonunda yapılan Genel Kurulda aniden katılan CHP Genel Sekreteri Mustafa Üstündağ, faiz hadlerinin serbest bırakılmasını esnafı yıkma götürdüğünü belirterek, bu uygulamayı, "Büyük balığın küçük balığı yutması"na benzetti. CHP İstanbul İl Başkanı Fikret Gündoğdu da yaptığı konuşmada, CHP bünyesinde Esnaf Komisyonu kurulduğunu ve bu komisyonun esnafı her türlü yarımdan kurtaracağını söyledi.

Genel Kurulda konuşan delegelerin Kocamustafapaşa Esnaf ve Sanatkarlar Kefalet Kooperatifleri Başkanı Muhsin Özsever ise, büyük sermaye çevrelerinin ulusal gelirden aklan payı aldıklarını ve giderek insanları bir semir me sürecine girdiklerini, bu süreçte küçük esnaf ve sanatkarların süreli zam, enflasyon ve devalüasyon ile giderek küçüldüğünü söyledi.

Son 15 günde üç tütün işletmesinde zehirlenme olayı meydana geldi

Tütün işletmesinde çalışan 150 işçi, haşere ilacından zehirlendi

İZMİR (AA)
İZMİR'de son 15 gün içinde üç tütün işletmesinde zehirlenme olayı meydana geldi. (Devamı S. 6 Şu. 2'de)

Komandolar bir genci köy meydanında direğe bağlayarak işkence ettiler

MUT (ÖZEL)
M UT ilçesinde kümelenen komandolar, zaman zaman yakın köylere baskınlar düzenliyor, kahvelerde köylülere küfür ve hakaret ederek ölümle tehdit ediyorlar. Bir süre önce Mut'un yakın Yayıncı köyüne gelen bir grup komando, CHP'li bir genci köy meydanında elektrik direğine bağlayarak işkence etti. "Yaklaşmaz vuruş" diyerek köylülere silahla tehdit ettiler. Ancak, Mut'tan gelen jandarmalar baygın genci kurtarabildi.

Edinilen bilgilere göre, Yayıncı köyüne zaman zaman gelen komandalara, MHP'li olarak bilinen köy muhtarı ve üç oğlu ile yeğenleri yataklık ediyor. Bu kişiler köyde tespit ettikleri Mut'taki komandalara bildirerek onların ihbarcılığını yaptıkları gibi, ne zaman baskın yapılacağını, kimlere ne yapılacakları da planlıyorlar. Köylüyü sindirme amacını güden baskınlarda, kahveye giren komandolar tüm köylüye küfür ve tehditler savuruyor. Bu baskınlardan birinde karşı çıkan 67 yaşındaki köylü İsmail Çağlayan'ın kahvenin ortasında kan revan içinde bırakılarak, Hükümet Tabipliğine başvuran Çağlayan, 18 gün rapor aldı.

Üç gün önce iki kişinin öldürüldüğü köye giden Vali, "Katilleri yakalatacağım" diye söz verdi. Köylüler Valinin sözünü yerine getirmesini bekliyorlar.

Manisa'nın Çakmaklı köylüleri: "İki kişinin katili komando köyde saklanıyor"

MANISA (ÖZEL)
S ARUHANLI ilçesine bağlı Kepekçik köyünde üç gün önce meydana gelen ve Çakmaklı köyünde CHP'li M. Ali Sarıca'nın Çetin Çakcı'nın ölümüyle sonuçlanan olaydan sonra, Manisa Valisi yanında İl Jandarma Alay Komutanı olduğu Çakmaklı köyüne geldi. Vali köylülere yaptığı konuşmada: "Tahriklere kapılmayın, katil mutlaka yakalanacak, adalet yerini bulacaktır" diyerek söz verdi. Ancak olaydan bu yana çevrede gizlenmeye devam eden katil Atalay Çeliköğüt'nün yakalanmaması üzerine köylüler, muhabirimize sunularıyla söylediler: "Karşımızda daha altı kişiyi öldürecekleri söylenen MHP'li bir katil vardır. Köyümüzden yuzden tedirgin ve korku içindeyiz. Hiç birimizde huzur kalmamıştır. Bu iş mevsiminde işimizi gücümüzü bir tarafa bıraktık sabahlara kadar nöbet tutuyoruz. Devletin bu durum karşısında yardım etmesi gerekir. Katilin muhtemel bir saldırganından sonra olayların büyümesinden endişe ediyoruz. Valinin birlik ve tahriklerle kapılmayın çağırmasına iktidare katılmıyoruz. Ancak bu katillerin besep sorulmaması ve bulunmaması anlamına gelmez. Vali, 'Katilin mutlaka yakalanacağına' dair verdiği sözün tutulması ve katil bir an evvel yakalanmalıdır".

Ayrıca, katilin bu çevrede gizlenmeye devam ettiğini, aramaları sıklaştırılması ve ciddi bir şekilde aranması halinde katilin mutlaka yakalanacağını belirten köylüler: "Tahriklerin köyümüze geldiği gün kendisiyle konuştuğumuz Saruhanlı Jandarma Karakol Komutanı istemimizi yerine getirip katilin Çakmaklı'da gizlenmekle olduğu Ahmet Şahin'in evini aradıydı bu iş burada bitirdi. Böylece biz de huzurlu olduk" diyerek katil olayı geçici Çakmaklı'daki evinde gizleyen Ahmet Şahin, yine aynı köyden ilişkilili olduğu Sami Erdoğdu, Ahmet Yıldırım, Nazif Çetin ve katil 16 Haziran 1980 günü 17.00 sularında Çiftlik mevkiinde bulunan Paşaköy'ü ağabeyi Eşref Çeliköğüt'nün sorguya çekilip tutuklanmaları gerektiğini de sözlerine eklediler.

Basından Seçmeler

Tercüman, Ecevit'i hükümete karşı muhalefete çağırıyor

Tercüman gazetesinin hükümete karşı son günlerde muhalefeti artırdığı dikkati çekiyor. Üç gündür birinci sayfadan faiz hadleri konusunda hükümeti eleştiren Tercüman'da Güneri Civaoglu'nun köşesinde şu görüşler yer alıyor:

"Sizdi hükümeti düşürme konusunda gündeme gelişi, hiç şüphe yok ki Demirel'e yardım etmiş. İki hafta süreyle kamuoyunda ne üç aydır Cumhurbaşkanının seçilemeyeceği konuşulmaktaydı, ne zamlar, ne bir türlü Meclis'in geçemeyen 'asgari ücret' ile ilgili kanun teklifi, ne de Millet Meclisinin aylarda çalışmaması... İki haftadır dikhatlerin odak noktası CHP'nin verdiği gensoru önergesidir. Hükümet düşer mi düşmez mi konusu tartışılmaktadır."

"Su iki hafta etkili bir muhalefet kampanyası ile geçiydi. Millet Meclisini çağırılmadığı, Cumhurbaşkanlığı seçimi için uzlaşmadan kaçındığı için AP yönetimi suçlanılabileydi. Zamlar, çekilmez hale gelen hayat pahalılığı, bir Meclis arastırmasıyla gündeme getirileseydi, şiddet olaylarının önü atanmadığı sergilenebileseydi... Bütün bunlar olmamıştır... Böylece haftalar geçmekte Meclis tatili yaklaşmaktadır."

"Çok şüphelenir ve bir erin 'Aktarıncılar' grubu tarafından öldürüldüğü olabileceği için AP yönetimi suçlanılabileydi. Zamlar, çekilmez hale gelen hayat pahalılığı, bir Meclis arastırmasıyla gündeme getirileseydi, şiddet olaylarının önü atanmadığı sergilenebileseydi... Bütün bunlar olmamıştır... Böylece haftalar geçmekte Meclis tatili yaklaşmaktadır."

Teoman Erel: «Hükümette alternatif çıkması zor»

Günaydın'da "Ankara'da Durum" köşesinde CHP'nin gensoru, Cumhurbaşkanlığı seçimi gibi konulardaki girişimlerinin başarısızlığa sonuçlandırılmış belirlen Teoman Erel daha sonra sunularıyla söylüyor:

"Hükümet düşürme iddiasıyla harekete geçmiş gibi görünen ana muhalefet partisi her konuyu her makama Meclis Başkanlığı dahil kendi iç hesaplaşması için rahatça istismar etmektedir.

Seçilme şansı olan bir Meclis Başkanının açık seçik ve inandırıcı usullerle aday ilan edemeyen ana resmen sahip çıkarmayan ve ortaklık karmakarışık edenlerin çarşamba kadar bir hükümet alternatifini ortaya çıkarmaları da pek zordur."

Belediye Başkanı Aydın: "Vali, Gürgentepe halkının birliğini bozمامanın hincini almaya çalışıyor"

Gece baskınlarına katılan Ordu Valisi, Gürgentepe Belediye Başkanını dövdü

Ordu Valisi Reşat Akkaya'nın desteğiyle Gököy'de komandolar silahlı saldırılarını sürdürüyor

GÖLKÖY (ÖZEL)
R EŞAT Akkaya'nın Ordu Valiliğine atanması ile birlikte artan komando saldırıları, ilçelere de yayıldı. Bugüne kadar taşl sopalı ve sürtüşmeler şeklinde cereyan eden olaylar silahlı saldırılara dönüştü. 18 Haziran günü komandoların saldırı sonucu Aslan Karameşe öldürüldü.

16 Haziran günü Gököy Hasadı Mahallesi, dışardan getirilen bir grup birleşen komandolar, uzun menzilli silahlarla halkın üzerine ateş açtı. Halk direnmesi ile karşılaşan komandolar bir süre sonra ateşi kestiler. İki gün aynı şekilde süren saldırılar ve gece iki evin kurşunlanması üzerine gelen polisler iki genci yakalayıp komandalardan sementine götürdü. Bunun üzerine bir grup genç toplanarak Hükümet Köşğine gitti. Polislerce götürülen arkadaşlarının serbest bırakılmasını istedikleri. Götürülen gençlerin serbest bırakılması üzerine mahalleye dönen grup üzerine komandolar tekrar ateş açtılar. 4 saat süren silahlı çatışma sonunda Aslan Karameşe olay yerinde öldü. Hamallık yaparak geçinen Karameşe'nin cenazesi kaldırırken de Cevabi Sömez adlı komandondan evinden törene katılanlara ateş açıldı.

SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI
Olaylar üzerine Gököy'de sokaklara çıkma yasağı konuldu. Gököy Kaymakamı Ordu'dan takvimi kuvvet istedi. Gököy halkı, komandoların kullandığı uzun menzilli silahların nereden temin edildiğini merak ediyor.

GÜRGENTEPE BELEDİYE BAŞKANI REHİN ALINDI
Bir süreden beri Ordu-Gököy yolu üzerindeki Çatalarmit köyünde komandolar yol keserek kimekin kontrolü yapıyor. Tipini belirlemediklerini duyuruyor, yolcu araçlarını izinsiz geçiriyor. 19 Haziran günü aynı yoldan geçen Belediye Başkanı Ekrem Aydın'ın (Devamı S. 6 Şu. 1'de)

Çorum'da faşistler bir bakkalı öldürmek istediler

CORUM (ÖZEL)
Ç ORUM'da bakkallık yapan Muammer Ünal adlı bir kişi komandolar tarafından kaçırılarak öldürülmek istendi. Silah zorluğu arabaya bindirilen Muammer Ünal arabaya götürüldü. Daha sonra Muammer Ünal'ın Elmalı Yolu mevkiinde Kiraz ocaklarına götürülen komandolar burada silahlarını çektiler. Meydana gelen boşuşmayı çözen görgenlerin müdahale etmesiyle komandolar kaçmak zorunda kaldılar.

Çorum'da kaçırma olaylarının son günlerde yoğunlaştığı ve son bir hafta içinde ölü olarak bulunanların sayısı 3 kişi. Son hafta içinde ölü olarak bulunan kişiler Kazım Güler, Şeref Şahin ve Necati Göktaş.

Muhabirimiz Mendekli gözaltında 15. gününü doldurdu

İSTANBUL (ÖZEL)
K ARTAL Karlıbaba Mahallesi'ndeki olaylar araştırılmaya giden ve olay yerinde gözetilene alınan muhabirimiz Gülseren Mendekli, hâlâ serbest bırakılmadı. Mendekli 15 gündür gözaltında bulunuyor.

Bir asteğmen ve bir erin "Aktarıncılar" grubu tarafından öldürüldüğü olabileceği için AP yönetimi suçlanılabileydi. Zamlar, çekilmez hale gelen hayat pahalılığı, bir Meclis arastırmasıyla gündeme getirileseydi, şiddet olaylarının önü atanmadığı sergilenebileseydi... Bütün bunlar olmamıştır... Böylece haftalar geçmekte Meclis tatili yaklaşmaktadır."

Diaryabakırlı üreticiler yaş koza üretiminiz karşı ilgisizlikten şikayetçi

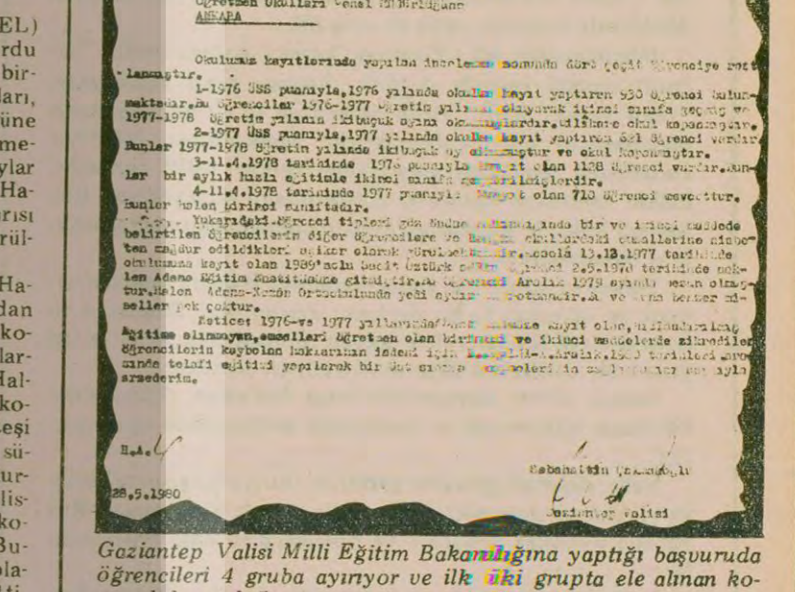
Kooperatifin geç ödeme yapması tüccara yaradı Diyarbakır yaş koza üreticileri, 800 TL başfiyatı az buldular

DİYARBAKIR (ÖZEL)
D İYARBAKIR'da 1980 yılında yas koza almına başlandı. Hükümetçe 800 TL başfiyatla almaya yapılan yaş koza rekoltasının 100-120 ton dolayında gerçekleştirilmesi bekleniyor.

Koza üreticileri ise başfiyatın en az 1000 lirandan üzerinde olmasını beklediklerini ancak bulduklarını söylüyorlar. Kooperatif yetkililerinin ellerinde para olmadığını gerekçe gösteren üreticiler zarar veriyor. Diyarbakır'da yaş koza alınması yürüten Bursa Koza Birlik Ko-

operatif yetkilileri, fiyat düşürmemek ve üreticinin malını değerlendirmek için çıkışlarını söyleyemeyen üreticiler ilgisizlikten şikayet ediyorlar.

Eskiden beri ünlü bir ipekkilik merkezi olan, hâlen Türkiye'de ipek üretiminin 4. sıradayken Diyarbakır'da yaş koza kumta ve işletme tesislerinin bulunması da ünlü bir dahi iyi değerlendirilmemesi için oluyor. Üreticiler yıllık rekoltasının 20-30 ton arasında olduğunu belirtiyor. Diyarbakır'da yaş koza kumta ve işletme tesislerinin bulunması ünlü bir dahi iyi değerlendirilmemesi için oluyor.

Gaziantep Valisi Milli Eğitim Bakanlığında yaptığı başvuruda öğrencileri 4 gruba ayırıyor ve ilk iki gruba ele alınan komandalara telifatı sınavı yapılmasını talep ediyor.

Gaziantep Valisi komandoları sınıf geçirmeye çalışıyor

GAZİANTEP (ÖZEL)
GAZİANTEP Valisi Sabahattin Çakmakçoğlu Milli Eğitim Bakanlığında başvuruda bulunarak 1976 ve 1977 yıllarında MC döneminde Gaziantep Eğitim Enstitüsüne alınan ve büyük çoğunluğunu komandalardan oluşturduğu öğrencilerin telifatı sınavıyla üst sınıflara geçirilmesini istedi.

Vali Çakmakçoğlu daha sonraki dönemlerde okula alınan ve sene kaybeden öğrencileri için herhangi bir başvuru bulunmadığı, 1978 yılında CHP döneminde okula alınan öğrencileri de sene kaybettikleri halde valinin bu konuda başvuruda bulunmamasını komandaloran korumaya yönelik bir çaba olduğunu belirtti.

Bir grup Eğitim Enstitüsü öğrencisi, valinin tutumu konusunda hesana şikâyetinde bulunarak şikâyetini belirtti.

Gaziantep Valisi Milli Eğitim Enstitüsünde tek vize sınavı yapmak için harekete geçmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı Bakanlığında yapılan başvuruları elemeştiriyor. Valinin başvurusu, öğrencileri dört gruba ayırmakta birinci ve ikinci maddede belirtilen öğrencileri yerine hakları tanınmasını istemektedir. Birinci ve ikinci maddede belirtilen öğrencilerin çoğunluğu MHP'li olup ceza almış saldırgan komandalardır. Vali bu saldırgan komandalorun haksızlığa uğradığını belirtmektedir.

"Eğer haksızlığı gidermek istiyorsanız, mağdur edilen tüm öğrencilere telifatı eğitimi yapmalısınız. Eğer tek yanlı bir eğitim gerçekleştirilecek olursa doğacak olan olaylardan öğrenciler değil, valisi sorumlu olacaktır."

Diaryabakırlı üreticiler yaş koza üretiminiz karşı ilgisizlikten şikayetçi.

Diaryabakırlı üreticiler yaş koza üretiminiz karşı ilgisizlikten şikayetçi.

Kooperatifin geç ödeme yapması tüccara yaradı Diyarbakır yaş koza üreticileri, 800 TL başfiyatı az buldular

DİYARBAKIR (ÖZEL)
D İYARBAKIR'da 1980 yılında yas koza almına başlandı. Hükümetçe 800 TL başfiyatla almaya yapılan yaş koza rekoltasının 100-120 ton dolayında gerçekleştirilmesi bekleniyor.

Koza üreticileri ise başfiyatın en az 1000 lirandan üzerinde olmasını beklediklerini ancak bulduklarını söylüyorlar. Kooperatif yetkililerinin ellerinde para olmadığını gerekçe gösteren üreticiler zarar veriyor. Diyarbakır'da yaş koza alınması yürüten Bursa Koza Birlik Ko-

bu kösedən...

Türkes ile elektrik direklerini bile koruyamazsınız

M. Komal Çamkuran

Dişbakır-Urfa-Mardin-Siirt ve Hakkari İleri Sıkıyönetim Komutanı Sayın Korgeneral Cemalettin Altınok yayınladığı bir bildiride köşebent demirleri çalınan elektrik direklerinin devrildiğini ve hatların tahrip olduğunu belirterek bu durumu kınıyor, yöre halkını yardıma çağırıyordu.

Olay anlamlıdır. Her elektrik direğinin dibine bir karakol kurulmayacağına göre, tahribatı önleyebilmek için halkın desteği zorunludur. Hele anarşiyle mücadele, ekonomik sorunlar ve Rusya tehlikesine karşı güçlü yurt savunması gibi büyük sorunların çözümü için halkın desteği, "olmazsa olmaz"dır.

Hükümet yanlış yoldadır. Halka terör uygulayarak, kitap okuyanı tutuklayarak, Türkiye'yi işkence diyarına çevirmek, mezhep ve milliyet kavgaları kışkırtıp katliamlar tertiplenerek Türkiye'ye kol-kanat gerekerek anarşi önlenemez.

Devletin, halkın hak ve özgürlüklerine saygılı olması, Türkiye'nin milli bağımsızlığını ve birliğini savunmanın ön koşuludur. MHP ile işbirliği yapmak ve halkı ezme, pusuda bekleyen Rusya'nın işine yaramaktadır. Halk, TC Devletini MHP olarak görmeye başlarsa; Türkiye tam bir çıkmaza ve kargaşalığa yuvarlanır. Bunu görmek için ermiş olmaya gerek yoktur. Sıkıyönetim bildirisinin sözünü ettiği elektrik direklerine bakmak yeter de artar bile.

Unutmayalım ki, Moskova, beşinci koluna henüz "hücum" emrini vermiş değildir. Brejnev fırsat kollamakla, "zayıf halka" ilan ettiği ülkemizde iç ve dış koşulların olgunlaşması için çalışmaktadır. Moskova'nın, MHP'nin zorbalığına tepkiden yararlanıyor, MHP zorbalığı, halkın cephesini Rusya'ya döndürmesini güçleştiriyor. Rus beşinci kol, iç kargaşalığın tozu dumanı arasında rahatlıkla at oynatabiliyor.

Türkes'in ırkı ve yobaz kafasının iktidara egemen olması ne demektir? Bu devletin, devrimcileri, Doğunun ve Batının özgürlük ve refah isteyen milyonlarını, Alevi ve Doğu halk kitlelerini düşman ilan etmesi demektir.

Rusya belası tepemizde fırsat kollarken, Türkiye'nin böylesine bölünmesi ve kargaşalığa sürüklenmesi ne demektir?

Halk, düşman göziyle görülürse, Rusya karşısında Türkiye'yi kim savunacak? Halkı terör altına bunalanlar, Rus beşinci kolunun yıkıcılık ve bölücülüğüne nasıl önlenecekler?

Beşinci kolun neler yapabileceğini, açın tarih kitaplarını ve Hitler'in Çekoslovakya'ya, Fransa'ya, Polonya'ya, diğer ülkelere karşı yürüttüğü ihanet ve yıkıcılık eylemlerini inceleyin.

Akalları başa devşirmek için zaman çok dardır. Halkın desteğini sağlayamadığı için elektrik direklerini bile koruyamayan bir devlet, Rus beşinci kolunun işareti vermesi durumunda hangi barajı, hangi santrali, hangi fabrikayı, hangi petrol kuyusunu, hangi petrol boru hattını, hangi depoyu, hangi yol, köprü, vs'yi nasıl ve kime dayanarak korumaktadır?

Vatan, halk olmadan savunulabilir mi? Caniler, kiralık katilleri, seraserler, ırkçılar, yobazlar ve özgürlük düşmanlarıyla vatan savunulabilir mi? Hitler taslağı ve Amerikan eskisi Başbuğun MHP'yle ancak vatan satılır, halk kırdırılır, Alevi katliamı yapılır, davadan dönense vurulur, işkence uygulanır...

Ey devlet ve iktidar sahipleri! Elektrik direklerini gerçekten korumak istiyor musunuz? Öyleyse halkla birleşebilirsiniz...

İŞKENCELER KARSISINDA SAVCILARIN YARGIÇLARIN VE DOKTORLARIN SORUMLULUĞU

Av. Hüseyin Gökçeoğlu 1

Savcılar susarsa işkence nasıl önlenir?

● Rapora ve teşhise rağmen kamu davası açılmayan bir işkence örneği: "Müştekinin iddiası ve ibraz ettiği rapor haricinde sanıkların kendisini dövdüklerine dair başka delil elde edilemediğinden..."

HALBÜKİ yasaya göre emniyet mensupları savcının muayını sınırlı ifade almaktadır. Savcıya teslim edilmiş, üstelik suçlamanın siyasal yani var. CMUK'nun ek 3. maddesine göre, bu tür olayların tahkikini bizzat savcının yapması gerekmektedir (İzmir Barosu Avukatları, Av. Güntekin Göktürk Suarlı.)

4. Kula banka soygunu olayından aranan Ahmet Derya Varlıcı isimli gencin avukatı, Kula Savcılığına götürülmesi için savcılığa götürmüşler. Sorguyu yapan İzmir Cumhuriyet Başsavcısı Muavini A. Necmi Ercan'ın huzuruna iki koluna iki polis girmek suretiyle getirilmişler. Sorgu sabahın akşamı kadar sürmüştü. Bir ara tuvaletin birine götürmüşler, orada da otomatik polis silahını dipçiğiyle feci şekilde dövmüşler.

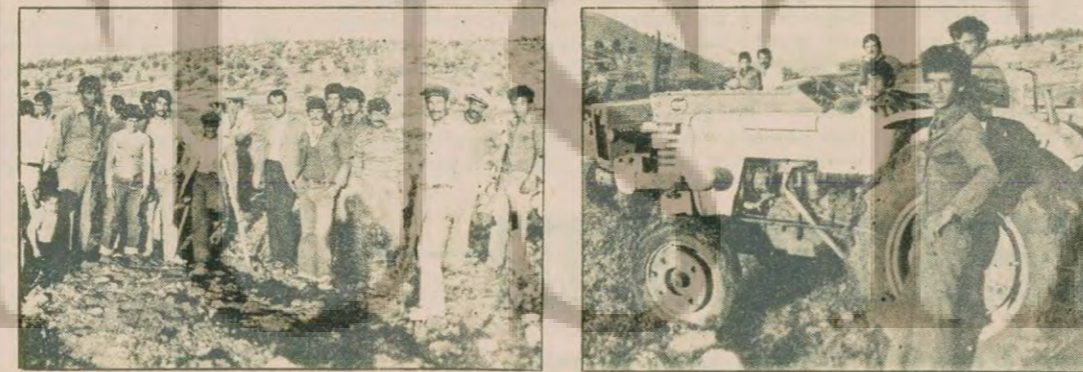
Kaplan Uçuk'un ifadesini alan Başsavcı Muavini A. Necmi Ercan, neden ayakta duramıyordun diye Kaplan Uçuk'a sorması. Burakalım başka yerlerde işkence izlerini doktor raporuna göre parmak uçlarında izler var. İki kişinin yardımıyla yürütülüyor, ayakta duracak halde değil. Ama savcı işkence suçlarını hakkında kamu davası açılması için, neden teker teker bulunmamıştır.

Kaplan Uçuk iki kolunda iki polis onları yardımıyla ayakta tutur vaziyette. Sulh Hukukun huzuruna çıkarılmış. Sulh Ceza Hakimî tevkif etmiş. O da sana ne oldu, kim sana işkence yaptı dememiş, işkence yapıldığı aşikar. Oysa burakalım savcını, hakimi, sradan devlet memuru, bu tür bir duruma karşılaştırma ihbar etmek zorundadır. Bunlar onu da yapmamışlardır.

YURT HABERLERİ

Kimi taş çekiyor, kimi topluyor, kimi sırası olan komşularına yardım ediyor.

Köy muhtarı Erdoğan Çelebi sağ başta, "Birlik olununca en zor engel bile aşılabiliyor. Tabii Topal İbş emmi de bu zorluğu aşılamak için köylülerine yardımcı oluyor."

Yuvalı köylünün traktörçüleri "İlerde yapacağımız çesmelerin ve tesisinin de taş ve kumunu bu traktörlerle çekeceğiz" diyor.

Almanya'daki hemşerilerinin de yardımıyla

Yuvalı köylüleri birleşerek bozuk trafolarını değiştirip ortaokul inşaatına başladılar

SATIŞ ILANI
İSTANBUL 7. İCRA MEMURLUGUNDAN
Dosya No: 1980/487
Şu yuvar izalesi suretiyle satılmaya karar verilen 90.000,00 TL muhammen kıymetli 27 58 45 numaralı telefonun infa hakkı 3.7. 1980 günü saat 13.00-13.15'de İstanbul 7. İcra Memurluğunda açık arturma suretiyle satılacaktır.
Birininci artırmada verilen bedel, muhammen kıymetinin %75'ini bulmadığı takdirde, ikinci artırmaya 4.7.1980 tarihinde aynı yer ve saatte yapılacaktır.
Telleliye, yürürlükteki tarife göre devir ücreti ve damga resmi alıcısına ait olup alıcıların daimimizdeki satış memuruna müracaatları ilan olunur. 6.6.1980
(Basın: 4666-749)

T.C.
DZ. K. K.
TAŞKIZAK TERSANESİ DÖNER SERMAYE GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
HASKÖY/İSTANBUL
ONAY NO: 430
Taşkızak Tersanesi Döner Sermaye Genel Müdürlüğüne aşağıda belirtilen malzeme ilgili İdari ve Teknik Şartnamesine göre KAPALI ZARF USULU ile satın alınacaktır. MALZEMENİN CİNSİ: MİKTARI: CAM PAMUĞU 5000 MT2

1. Malzemenin tahmini bedeli 400.000.- TL'si, geçici teminatı ise 19.750.- TL'sidir.
2. Teklifler idari şartnamede belirtildiği gibi verilecektir.
3. Satın alınacak (1) kalem malzemeye ait İdari ve Teknik Şartnemele Şartname Komisyonu Başkanlığı ofisinden 100.- TL'si Donanma Vakfına yardım makbuzuna karşılığında temin edilir.
4. Posta ile şartname gönderilmez, bu husustaki müracaatlar cevaplandırılmaz.
5. Genel Müdürlüğümüzün 2490 sayılı kanuna tabi değildir.
6. Genel Müdürlüğümüzce herhangi bir teklifin seçilmesi üzerinde muameleye geçilmesi Genel Müdürlük ile satıcı arasında bağlantı garantisizdir.
7. İhaleye iştirak etmek isteyen firmalar teminat olarak: Memleket parası, Devlet İç İstikraz Tahvil veya vadesiz banka teminat mektubu Doner Sermaye Muhasebe vezinesine yatırarak alacakları makbuzu teklif zarflarının haricinde koyacakları diğer evraklarla birlikte aynı bir zarfın içine koyarak Döner Sermaye Satılmasına ofisine kayıt ettireceklerdir.
8. Teklifler en geç 18 Temmuz 1980 Cuma günü saat 14.00'e kadar verilecek, aynı gün saat 14.30'da Satılma Komisyonu Başkanlığımızca açılacaktır.
(Basın: 17076-748)

YUSUF ÇELİK
Malatya Doğanşehir ilçesi Yuvalı köylüleri yurtdışında çalışan hemşerilerinin de yardımıyla bozuk olan köy trafosu değiştirilerek, ortaokul inşaatını hep birlikte yapmaya koyuldular.

Doğanşehir ilçesine bağlı Yuvalı köylüleri işlerin beklemeyle olmadığını görüp birleştiler. İle sık sık bozulmuş evlerdeki çeşitli elektrikli aletleri bozarak köy trafosunu değiştirmeğe başladılar. Trafosu değiştirme için Malatya Valisinden de yardım aldılar.

Yuvalı köylüleri yurtdışındaki hemşerilerinden de maddi destek aldılar. Ayrıca Malatya Valisi Enver Hızlan ve Doğanşehir Kaymakamı da

Sanık iki kolunda iki polis, ayakta zor durur vaziyette. Savcı işkence yapanlar hakkında kamu davası açılması için resen teker teker bulunmamış

Savcılar susarsa işkence nasıl önlenir?

yaftı dememiş, işkence yapıldığı aşikar. Oysa burakalım savcını, hakimi, sradan devlet memuru, bu tür bir duruma karşılaştırma ihbar etmek zorundadır. Bunlar onu da yapmamışlardır.

Kaplan Uçuk'un doktora sevkine için, avukatı İzmir Kapalı Cezaevi Savcılığına başvurmuş, sevk yapmamışlar. Tekrar İzmir Savcılığına başvurmuş, nihayet sevk yapılmış ve rapor almış. Aradan geçen iki aylık süreye rağmen Kaplan Uçuk sağlığına kavuşmamış, hâla idarandan kam gelmekte, cinsel organı çalışmamaktadır.

Aradan geçen uzun süreye rağmen sağlığına kavuşmayan, sakat kalan Kaplan Uçuk ile ilgili işkence üzerine, İzmir C. Savcılığı 1980/5290 numaralı dosya ile takipsizlik kararı vermiş. Gerekçe: "Sanıkların tanınamaması."

İlla mağdurun sanıkların tanınması gerekir mi? Bunları bulmak savcının görevi değil mi? İşkencenin yapıldığı yer belli. Savcının, hakim'in huzuruna koluna girerek getirilen belli. Poliste ifadesi belli. Aslında her şey belli ama, savcının işkencecilerin yakasından tutmaya niyeti yok.

İnsan haklarına saygılı olacağına, hukuka, Anayasaya saygılı olacağına yemin eden savcılarımız işkenceciler karşısında böyle bir tutum alırsa, işkence nasıl önlenir? Önlenemez. Bence bu yarının böylesine kangren olmasının nedeni budur.

İşkencecileri hakkında dava açılması oldukça zor. Savcılar resen harekete geçmedikleri gibi, birçok başvuruyu karşısında da olayı örtbas etmektedirler. Birçok olayda sanık işkencecileri tanıma, işkence görüldüğü konusunda raporu da bulunmama, ama başka delil bulunmadığı gerekçesiyle işkence hakkında kamu davası açılmamaktadır.

Suphi Göl savcı yardımcısının huzuruna çıkarılmış. Böyle bir suç işlemeyi söylemiş. İfade sonunda dışarı çıktığında kendisini getiren polis memurları, içeri gir ve suçlu kabul et, yoksa seni emniyete bir daha götürürüz demişler ve Suphi Göl aynı savcının karşısına ikinci çıkışında, işlediği birçok suçlu kabullenmiş.

İşkenceyle alınan ifadeler sonucu, bu sanık hakkında üç ayrı dava açılmış, dinamit atmaktan suçlandırılmış, diğeri dosyalar birleştirilmiş, sanığın suçu Anayasayı tebdil, tagyir. Şu an Ankara 1. Nolu Sıkıyönetim Mahkemesinde bu suçtan yargılanmaktadır.

Emniyet Müdürlüğünden C. Savcılığına yazılan yazı, adliyenin manevi şahsiyetini tahkir edici nitelikte. Tevkife adliye karar verir. Bir kimsenin suçu ya da suçuz olduğuna ancak adliye karar verebilir. Ama bu yazıyı emniyet adliyenin işçilerine karıştırmış. Suphi Göl'ün bir önce gönderildiğinde tevkif edilmemesini sert biçimde eleştirmiştir.

Bu yazı karşısında Ankara Savcılığı ne yapmıştır? Sadece susmuştur. 6.10.1977 günü iki defa Suphi Göl'ün huzuruna çıktığı C. Savcı Yardımcısı ne yapmıştır? Neden ikinci ifadesinde birçok suçlu kabul ettiğini sormuş mudur? Soramıştır.

8. Birçok işkence olayından sonra doktor rapor alındığı, işkenceci mağdur tarafından tanındığı, halde, başka delil bulunmadığı, şahit göstermediği gerekçesiyle, suçlular hakkında kamu davası açılmamakta, takipsizlik kararı verilmektedir. Yenimahalle C. Savcılığının 3.11.1977 gün ve 1977/4247, 9.11.1977 gün ve 1977/4314 huzuruluk numaralı, 25.10.1977 gün ve 1977/4447 huzuruluk numaralı takipsizlik kararlarına rapora ve teşhise rağmen başka delil gösterilmediği için, kamu davası açılmamıştır. Örnek olması bakımından birinin gerekçesini aynen alıyoruz.

9.11.1977 gün ve 1977/4314 huzuruluk numaralı Yenimahalle C. Savcılığı kararında: "... Müşteki şikayet dilekçesinde ve alınan ifadesinde, o laya şahit göstermemiş olup, bu durumda müştekinin iddiası ve ibraz ettiği rapor haricinde sanıkların kendisini dövdüklerine dair başka delil elde edilemediğinden..."

Bunun gibi örnekleri çoğaltmak mümkün. Bu örnekler göstermektedir ki, işkencenin bu denli büyümesini, bir kısmı savcılarının görevini yapmamasının, suçluların korumasının payı, hem de çok büyük payı bulunmaktadır.

Acil olarak su meselelerinin olduğunu ayrıca ilerde bir işlenir gerekeceğini belirterek devletin yardımını istediiler.

İşkence odasına burakalım sıradan insanları gitmesini, savcıları bile zor gider. Bu şartlarda nasıl şahit bulunacak? Yetmez mi işkence raporu?

Ya da kimi zaman, işkence yapıldığı rapora sabit ama, sanıklar bulunamamakta, bilinmemekte gibi gerekçelerle, takipsizlik kararları verilmektedir. Sanığa emniyete işkence yapılmıştır. İşkence yapılan yerdeki görevlilerin isimleri belli. Sanığın ifadesini alan polisler de belli, neden bunları yakasından tutulmaz? İşte suçlular.

6. Metin Özüçü isimli bir genç 23.2.1979 tarihinde Ankara Emniyet Müdürlüğünde işkence görmüş, işkence gördüğü doktor raporuyula sabit.

Savcılık şikayeti üzerine takipsizlik kararı vermiş, gerekçe sanıkların bilinmemesi. Bunları bulmak savcılarının görevi değil mi?

7. 29.9.1977 tarihinde gözaltına alınan Suphi Göl ve arkadaşları altı günlük işkenceden sonra Altındağ Adliyesine gönderilmiş. Suphi Göl dışındaki sanıklar tutuklanmış, Suphi Göl serbest bırakılmış. Adliye binası işkence polisleri tekrar Suphi Göl'ü yakalamış, emniyete götürmüş ve emniyete bir günlük işkence sonra 6.10.1977 tarihinde bir yazıyla bu yazının tarihi yanlışlıkla 6.9.1977 olarak yazılmış. Ankara C. Savcılığına gönderilmiş ve bu yazıda "... tahkikat evraki ile, Hidayet Taş, Recep Erarslan, Muhlis Özgül, Kutşan Aşan, Mahmut Çelik sorguları sonunda tevkif edilerek her nedense Suphi Göl serbest bırakılmıştır."

Hidayet Taş ve Suphi Göl anılan 12.8.1977 günü saat 07.25 sıralarında Atatürk Bulvarında Odalar Birliğine patlayıcı madde atılmaları samimi olarak itiraf etmişlerdir...

Suphi Göl savcı yardımcısının huzuruna çıkarılmış. Böyle bir suç işlemeyi söylemiş. İfade sonunda dışarı çıktığında kendisini getiren polis memurları, içeri gir ve suçlu kabul et, yoksa seni emniyete bir daha götürürüz demişler ve Suphi Göl aynı savcının karşısına ikinci çıkışında, işlediği birçok suçlu kabullenmiş.

İşkenceyle alınan ifadeler sonucu, bu sanık hakkında üç ayrı dava açılmış, dinamit atmaktan suçlandırılmış, diğeri dosyalar birleştirilmiş, sanığın suçu Anayasayı tebdil, tagyir. Şu an Ankara 1. Nolu Sıkıyönetim Mahkemesinde bu suçtan yargılanmaktadır.

Emniyet Müdürlüğünden C. Savcılığına yazılan yazı, adliyenin manevi şahsiyetini tahkir edici nitelikte. Tevkife adliye karar verir. Bir kimsenin suçu ya da suçuz olduğuna ancak adliye karar verebilir. Ama bu yazıyı emniyet adliyenin işçilerine karıştırmış. Suphi Göl'ün bir önce gönderildiğinde tevkif edilmemesini sert biçimde eleştirmiştir.

Bu yazı karşısında Ankara Savcılığı ne yapmıştır? Sadece susmuştur. 6.10.1977 günü iki defa Suphi Göl'ün huzuruna çıktığı C. Savcı Yardımcısı ne yapmıştır? Neden ikinci ifadesinde birçok suçlu kabul ettiğini sormuş mudur? Soramıştır.

8. Birçok işkence olayından sonra doktor rapor alındığı, işkenceci mağdur tarafından tanındığı, halde, başka delil bulunmadığı, şahit göstermediği gerekçesiyle, suçlular hakkında kamu davası açılmamakta, takipsizlik kararı verilmektedir. Yenimahalle C. Savcılığının 3.11.1977 gün ve 1977/4247, 9.11.1977 gün ve 1977/4314 huzuruluk numaralı, 25.10.1977 gün ve 1977/4447 huzuruluk numaralı takipsizlik kararlarına rapora ve teşhise rağmen başka delil gösterilmediği için, kamu davası açılmamıştır. Örnek olması bakımından birinin gerekçesini aynen alıyoruz.

9.11.1977 gün ve 1977/4314 huzuruluk numaralı Yenimahalle C. Savcılığı kararında: "... Müşteki şikayet dilekçesinde ve alınan ifadesinde, o laya şahit göstermemiş olup, bu durumda müştekinin iddiası ve ibraz ettiği rapor haricinde sanıkların kendisini dövdüklerine dair başka delil elde edilemediğinden..."

Bunun gibi örnekleri çoğaltmak mümkün. Bu örnekler göstermektedir ki, işkencenin bu denli büyümesini, bir kısmı savcılarının görevini yapmamasının, suçluların korumasının payı, hem de çok büyük payı bulunmaktadır.

Acil olarak su meselelerinin olduğunu ayrıca ilerde bir işlenir gerekeceğini belirterek devletin yardımını istediiler.

GÜNDEM dışı

Turizm Bakanının dikkatine, keza vatandaşların da

Ramazan ayı geliyor. Samsun'da MHP'iler Ramazan ayı boyunca kimseyi denize sokmayacaklarını söylüyorlar. Bu sadece bir söylenti olsa neyse... Geçen yaz, yolu Samsun'a düşenler ve Samsunlular MHP'ilerin yaptıkları zorbalıklara şahit olmuşlardı. Bir yaz boyu bu serseri güruhu denizi Samsunlulara ve turistlere haram etmişti. Şimdi yine aynı terane başladı. Bu zorbalığın yol açtığı sonuç ise Samsun'a gelen turist sayısı incelenerek bulunabilir.

Samsunlular söylüyor "Samsun artık yaşanmaz bir şehir haline geldi" diye... MHP'iler denizi kapatmadan başka bir de Samsun'un ruhu ele geçirmek peşindedirler.

Samsun'da olanlar devlet görevlilerinin, devlet eliyle MHP'ye hizmet etmelerinin acı ve vahim sonuçlarını gösteriyor. Birkaç yıl öncesine kadar Samsun Karadeniz'in canlı ve fuarlıya, denizle civardaki birçok insan kendisine çekem bir şehirdir... Ya şimdi? Emniyet görevlilerinin gözünün önünde bellerinde silahlarla dolayan komandolar... Sokakları tutup, yabancı ve yabancı görümleri insanların sorguya çeken zorbalı; "Kim sin", "Nerede oturursun", "Nereden geldin", "Nereye gidersin"... Gece ise bindiğimiz belediye otobüsünü durdurarak ve yoluma yapanlar. İşgal altındaki Mecidiye Çarşısına esnaftan zorla toplanan haraçlar... Ellerinde Hergin gazetesi ile hapı kapı dolayıp, kesseleri soyup soğana çeviren sözde gazete satanlar... Aydınlık, Milliyet, Cumhuriyet ve Demokrat okumayın suç olarak gören odun kafalı zorbalı. AP'li esnafı bile canından bezdirecek hale gelen bastaklar...

Şimdi saat 18.00 olunca dükkânlar kapanıyor, şehir boşalıyor. Oysa, iki sene önce böyle miydi? Hele fuar zamanı gece yarlarına kadar Samsun kalabalıkta fıkır fıkır kaynardı. Bir zorba güruhu milleti nasıl bu hale getiriyor? Marifet onlarda değil ki... Üstüne aldığı devlet memurluğu görevini, MHP'li zorbalara destek olmak şeklinde uygulayan Vali ve Emniyet Müdürlüğü... AP'nin "devlet" politikası, AP'nin "devlet adamları" eyleyle işte Samsun'da böyle uyguluyor.

Bu durumu niçin Turizm Bakanının dikkatine sunduğumuzza gelince... Daha önce işleri Bakanına Samsun'daki durumu çok yazdık, çizdik... anlattık... Allah için bir 'tiss' bile yok. Bir de Turizm Bakanına yazalım dedik. Malum ya şu sıralar "turizm kampanyaları" açılıyor üst üste... Vatandaşın durumunu düşünmeseler bile, "Aman turistler kaçarsın sonra, döviden oluruz" diyerek belki Turizm Bakanı ilgi gösterebilir.

boşalıyor. Oysa, iki sene önce böyle miydi? Hele fuar zamanı gece yarlarına kadar Samsun kalabalıkta fıkır fıkır kaynardı. Bir zorba güruhu milleti nasıl bu hale getiriyor? Marifet onlarda değil ki... Üstüne aldığı devlet memurluğu görevini, MHP'li zorbalara destek olmak şeklinde uygulayan Vali ve Emniyet Müdürlüğü... AP'nin "devlet" politikası, AP'nin "devlet adamları" eyleyle işte Samsun'da böyle uyguluyor.

GEDİK

Erbakan'ın söylediklerini anlamak en çetin şeyleri teferrütle dendi nedir deyince... "Desteklerken desteklemiyoruz".
Düşüncesi kalsa; İçinden "Olmasın" diyenler var...
"Devam" dese, bu sefer ay-lar önce kızarttık kadayıf artık neredeye yacağınız...
Aşağı tükürse sakal, yukarı tükürse bıyık...
Ama Hoca'nın da en çok işin gelen bu durum galiba. Öyle olmaz, böyle olmaz...
E ne olacak?
Hiç... Pazarlığa devam edecek Hoca
Alışkındır nasıl olsa.

GÜNÜN İLANI

12.000.000 (ONİKİ MİLYON) ARANIR
6 aylığına 30.000.000'lük mülk teminatı ve ayrıca 30.000.000'lük gelir teminli kuyudamak garantisi ile aradığınız paraya 6 ay için devre sonunda 5.000.000.- TL. kadar ana para ile beraber verilecektir. Aracı komisyon kabul edilmez.

Lazların burnu neden uzun?

Kanserozoloji ve Ekoloji Derneği bir bilimsel toplantı düzenledi. Konu kanser hastalığının çevreye olan ilişkisiydi. Disardan konuşular da gelmişti. Toplantının görüşülen konular arasında "kontenital ular", "Mamografi üzerindeki demografyanın", "Testis tümörlerinin radyoterapisinden alınan sonuçları", "Beslenme kanser ilişkisi" vs. gibi ciddi ve birçokumuza isimleri bile yabancı gelen konular vardı.

Toplantı bu ciddi konular üzerinde sirişip giderken bu arada ele alınan bir konu başlangıça birçok kişinin gidenken kaçırmış. Konunun başlığın burada aymen verelim: "Lazların burnunun büyük olmasının ekolojiki yöntemlerle açıklanması".
Neden büyükmüş acaba? Onu bile de öğrenemedik, çünkü bu toplantıyı izlemek imkanımız olmadı.

Hayvancılar

Neyse şu kediler çıktı da insanı histirelimizi çantlandı... "Kedi sevgisinden bantsetmiyoruz. Hani şu gen-çerlede, gazetelerin birinci sayfalarını günlerce süsleyen, sahiplerini yiyen canavar kedilerden bahsediyoruz."

— Ne vahşet di mi?
— Ah canım, sen onca sene bak beste, sonunda bunu yapsınlar olacak iş mi nosomuz...
— An ciğin, bitirir servetini de kedilere bırakmış zavallı...
— Valla gülerce o canavar kediler akıldan çıkmadı...
— Gazetede başka ne var mon-ser...
— Bir gencin ellerini kollarını kesmişler, yüzünü de tanımasını diye yakmışlar, sonra bir kuvvata koyup bir kenara atırmışlar...
— Of!... şiketi bir olay canım, biz kedilere dönelim...
— Ya ne vahşet di mi?... Sen e-line süt ver, beste...
— Sevsiğin sizin gibi hayvancıl-lar...

7 Batılı liderin Venedik zirvesinde en önemli konulardan birisi de enerji kri ziydi.

Gözüne kaçmayanlar

...İş adamı Sakip Sabancı'nın aynı zamanda işçi olduğunu biliyor muydunuz? Hadi bilmiyordunuz diyelim... Sabancı'nın Sosyal Sigortalar Kurumundan emeklilik şiresini doldurup emekliliğini istediğini de mi duydunuz?
Yıldırım hem işçi, hem de işveren olan Sabancı emeklilik için Sigortaya başvururca bir sorun çıkmasın. Şimdi Sosyal Sigortalar "Evet Sabancı 5 bin iş gününü doldurarak emekliliği hak etmiştir. Ancak kendisi aynı zamanda tanınmış bir işverendir. Bu yüzden Bağ-Kur'dan emekli olması gerekir" diyoruz. Bunca yıldır Sabancı'ya işçi olarak kabul edip, ödentsiz kesen SSK'nın emeklilik deyince aklı başına gelmiş... Dosyası şimdi Genel Müdürlüğe gitmiş. Pakalın Genel Müdürlük ne karar verecek?

(DEVAM EDECEK)

PAZARDAN PAZARA AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN

Abdülhamit ve Mehmet Akif

İstiklâl istiklâl önmüze getirilen konulardan birisi de Abdülhamit'tir. Bazıları isminin ardına bir de "han" ekler, olur Abdülhamit Han... Bazıları bununla da yetinmez başına da eklemeler yapar, olur "Ulu Hakan Abdülhamit Han."

Aslında, tarih, bu kara dönemi sayımlarında çoktan yarılmış ve Abdülhamit'e de layık olduğu adı vermiştir. Aradan geçen bunca yıl rağmen hâlâ baskı ve zorbalık denince aklı ilk gelen isimlerden birisi Abdülhamit olmaktadır. Buna rağmen, kafalarına zorbalık fikri sinsi bir kurt gibi girmiş olan Abdülhamit devrinin özelemleri ile, "modern" Abdülhamit olma hevesleri bu zulüm dönemine hâlâ övgüler düzmekteydi.

İşin ilginç yönü: bir yandan Abdülhamit di-yenler, bir yandan da ağzılarından Mehmet Akif'in adını düşürüyorlar. Açık MHP'lilerin yayın organlarını, bir yandan Abdülhamit'in "faziletleri" üzerine tefrikalar, bir yandan da Akif üzerine yazılmış yazılar bulursunuz. "Medeniyetçi" AP'nin tutumu da bundan farklı değildir. Belki Demirel'in Abdülhamit üzerine söylediği bir söze rastlanmaz. Ama, AP'nin "felsefesini" savunduklarını söyleyen yayın organlarında götülen bir yanda Abdülhamit, bir yanda Akif'tir...

Abdülhamit ve Akif aynı dönemde yaşadığı. Ve Akif de Abdülhamit'in "istibdadından" nasibini aldı. Öyle ki baskıların iyice arttığı 1901 yılında 1908 Meşrutîyesine kadar yazı ve şiir yazmaya ara vermek zorunda kaldı. Çöküşü gördü, baskılara tepki duyuyordu... Hele Abdülhamit'e...

Akif bir süre yurt dışında dolaştıktan sonra gelip gördüğü manzarayı ve Abdülhamit dönemi şu satırlarla anlatıyordu: "Şişiyor - en büyük endazeye işler artık; Sultana namına, dîn namına bin maskaralık... Ne felaket, ne rezaletti o devrin hali! Başta bir kukla, bütün milletin istikbalı, İki üç kuklacının keyfine mahkum olmuş Bir siyaset ki didiklerdi, eminim, Karakuş! Haydi Mabeyn-i Hümayuna... Ya bala, ya vezir!"

Akif, seksen yıl sonra Abdülhamit'i "kürtarıncı" olarak gösterenlerin karşısına daha o zaman çıkıyor ve "felah halkın uyanmasını" diyor; "Ne yapay yapmam, insanlığı öğretiliyiz. Şu bizim halkı uyardırmadı varsa felah; Hangi bir millete baksan uyanık... Çünkü; sabah;

Hele biçare Şeriatle nasıl oynanıyor! Müslümanlık bu mu yahu? diye insan yanıyor. Gölgelerden bile korkup bağırın bir ödelek, Otuz yıl bizi korkuttu "şeriat" diyerek. Vahdeti muhlisin, elde asa çıktı herif, Bir alay zabiti kestirdi. Sebep: "Ser-i şerif!"

İşte Akif, Abdülhamit'i ve onun dönemini böyle anlatır. Ve istibdat karşısında "nazlı hüriyeti" özer, onu çağırır; "Gel ey nazende-i hüriyet ki canlar ferah rahandır. Emindir mevkin, en pak vicdanlar penahındır. Serapâ mülk-i Osman-i müeyyed tahtıghındır. Serir-ârâ-yı ikbal ol ki: bu millet sipahındır." (*)

Ve istibdat devri yıkılınca Akif "Yıkıldın gittin ey mülevves devr-i istibdat" der, sevinir. Sokakları dolduran "hüriyet" sesleri karşısında heyecanlanır; bir yaşlı adamın ağzından şunları anlatır;

"— Bağırın haydi çocuklar... Yaşasın hüriyet! — Derken altmış sesleri geliyor; sonra da nevbet nevbet, Ya vatan şarkısı, yahut ona benzer bir şey. Okunup her köşe çın çın ötüyor... Hey gid hey! Şu sokaklarda bugün dalgalanan ruhu görin!"

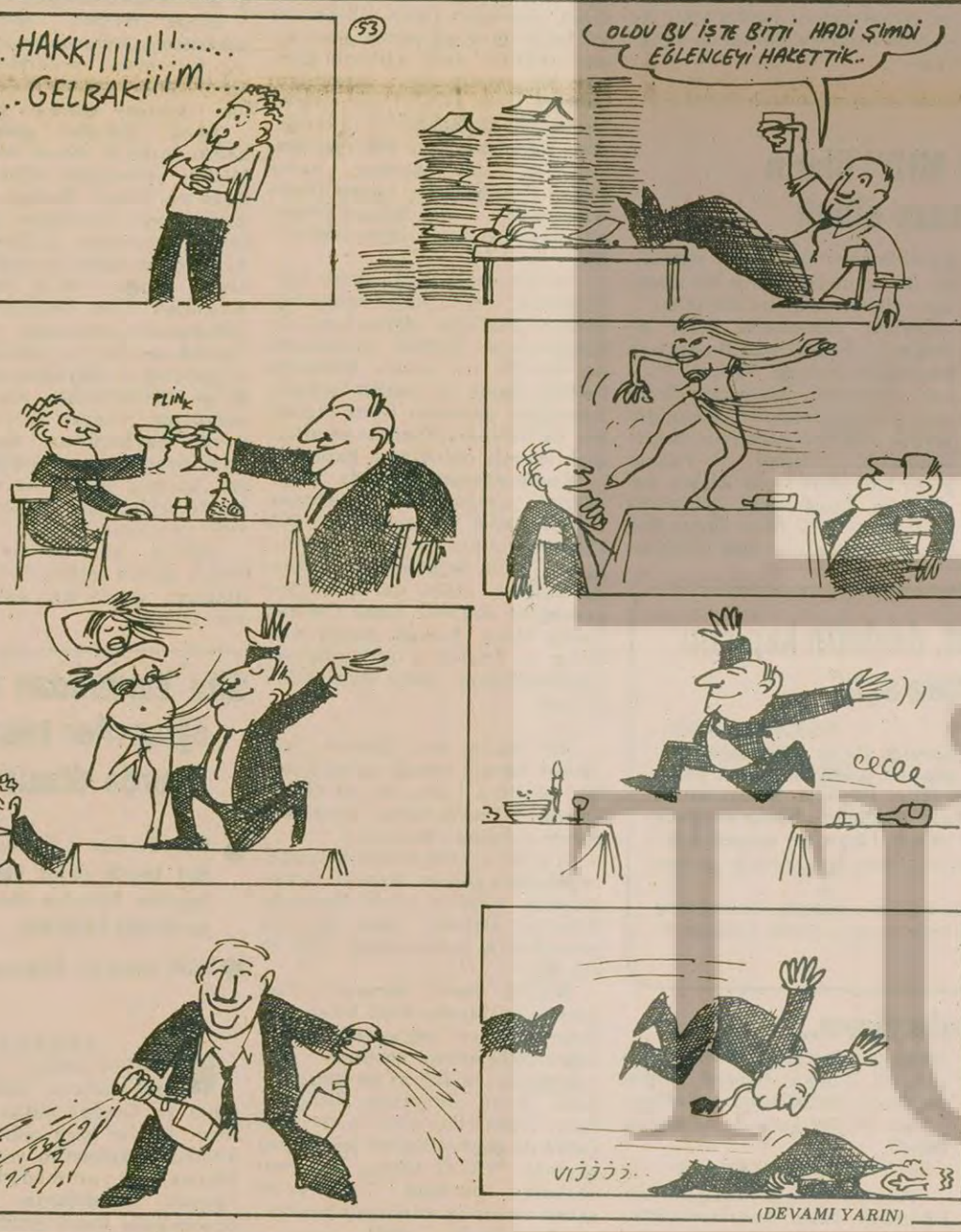
Seksen yıl sonrasının Abdülhamitçileri, Akif'e de sahip çıkarken ne kadar büyük değişiklikler içindeler... Ama onlar için Abdülhamit istibdadına karşı mücadeleyle geçirmiş hayatını bunun hiç önemi yoktur. Halkın inancı da, Akif de onların dünyasında hiç bir anlamı olmayan, yine halkı aldatmaya yarayacak şeylerdir. Oysa zavallı olan ne Akif, ne de haklıdır. Zavallı olan onların fikir kurusu dünyalarıdır. Ve Akif, bugünkü erenlerin ödülleri olan o zaman "ilmiyecileri" için de şunları söyler; "Hele ilmiyye bayağıdan da aşığı bir turşu! Baba'ı Fetva denilen daire ümmi koğuşu, Ana komandan icazetlidir, ecadca çeker; Yürüsin, bir de sarık, al sana hadiasher! Vukela neydi ya? Curnacı, müzevir, adi."

Okuyun...Okuyun bu satırları bir kere daha, bugünkü "ilmiyye"ci, "Vukela"...

(*) Akif'in bu dizelerinin yeni dilde anlamı şöyledir; "Gel ey nazlı hüriyet ki canlar yoluna serilmiştir.

Emindir yerin, en pak vicdanlar sığnağıdır. Bütün Osmanlı ülkesi sağlamlık başkentidir. Tahtımızı sışleyen mutluluk ol ki: Bu millet ordundur."

HAKYEMEZ HAKKI'NIN MACERALARI ERHAN YALVAÇ

BULMACA

SOLDAN SAĞA - 1 Kadın bal sanatçısı - Soyunculuk, zalım otoriteye karşı mücadele veya milli direniş gibi amaçlarla oluşturulmuş savaşçı topluluk 2) Petrolün çeşitli unsurlarına ayrıldığı yer, rafineri - Müzikte dur işaretçi 3) Gerçek-Eski Hindistan'da mihradeden sonra gelen aristokrat 4) TERSİ eski Hindistan'da köleci sınıflandırma sistemi - Yol, erken 5) Avrupa'da bir ulusun halkından olan - Mizah yönü olan 6) Yugoslavya'nın uluslararası trafik işareti - İran'daki Rus beşinci kolu olan parti - Bir çoğul e-ki 7) Bazı yörelerde ağabey anlamında kullanılan - Oynak alev, parlı 8) Rusya'da Çar'ın son yıllarında çevirdiği entrikalara tanınan ve 1916'da öldürülen papaz - Piskopos

YUKARIDAN AŞAĞIYA - 1 İran'da Şahın son Başbakanı 2) Doğuda bir ırmağın - TERSİ zehir 3) TERSİ ufak taş - İkamet - İkamet 4) Bir malın cinsi ve fiyatını gösterir kağıt parçası 5) TERSİ kent dışındaki doğal alanlar - Su çıkarmak amacıyla kazılmış derin çukur 6) Bayındır - TERSİ lezet 7) Tekin olmayan 8) Dünya, alem 9) Yumurtasını atarak zayıflamış usumuru bahişi 10) Üvey anne 11) TERSİ ata, dede - Bir renk 12) Efsanevi tanrıların sürenlerini anlatan ve bir topluluğun anlayışlarını, özelemlerini yansıtan öyküler

DUNKU BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA - 1 Ekip-Bakte 2) Rıza Pehlivi 3) Azeri-ehak 4) tagaref-ray 5) za-İkamet 6) al-İmalat-Ta 7) aktiloP 8) Zivana YUKARIDAN AŞAĞIYA - 1) E-rat-Saf 2) Kızamık 3) İze-İp 4) Parazit 5) Piramit 6) Be-Al 7) Ah-Filoz 8) Kle-Kapı 9) Tevrat 10) Evham-ŞA 11) Riyet 12) Katana.

Carter'in çabasına rağmen

Kral Hüseyin Camp David Anlaşmasına katılmayı reddetti

● ABD'nin Ürdün'e silah satma kararına İsrail şiddetle karşı çıktı

DİŞ HABERLER SERVİSİ
GEÇTİMİZ günlerde Ürdün Kralı Hüseyin, ABD'ye iki günlük resmi bir ziyaret yaptı. Kral Hüseyin'in şimdiye kadar Mısır-İsrail Anlaşmasına katılmayı reddetmesi, ABD açısından geziye belli bir önem kazandırdı. Gezi sonunda Ürdün'ün Ortadoğu barış görüşmelerine sokulması yönünde bir adım atılmasıyla, ABD'nin Ürdün'e 100 tank satacağı açıklanıldı.

BARİŞ SÜRECİNE KATILMA

CARTER yönetimi, Mısır ile İsrail yöneticilerini Camp David'de bir araya getirdiğinde, bu süreç Kral Hüseyin'i de katılmayı umuyordu. ABD Başkanı Carter'in planına göre, Mısır ile İsrail arasında başlayacak barış görüşmelerine daha sonra Ürdün de katılacak, bu süreç içinde oluşturulacak bir Ürdün-Filistin Konfederasyonu ile Filistin meselesi çözülecekti. Ne var ki, İsrail'de özellikle muhalefetçi İşçi Partisinin de yatkın olduğu bu plan Kral Hüseyin'in kabul etmesiyle şimdiye kadar uygulama alanı bulamadı.

ABD yönetimi Hüseyin'in İsrail yöneticileriyle arada sırada yaptığı gizli görüşmelerden de cesaret alarak, Ürdün'ün Camp David çerçevesindeki barış görüşmelerine katılmasını bekliyordular. Fakat gözlemler, Hüseyin'in son Washington ziyaretiyle, Amerikan yöneticilerinin bu konuda fazla umut beslemelerini gerektirmediğini anlatıyorlar ifade ediyorlar.

Ote yandan, Ürdün yönetiminin de Ortadoğu'da barışı sağlamak için bir seçenek aradığı biliniyor. Ne var ki, Kral Hüseyin bu konuda bugüne kadar, Birleşmiş Milletler geziminde Rusya'nın da katılacağı uluslararası bir

konferanstan daha özgün bir çözümlere ortay çıkamadı.

ARAP ÜLKELERİNİN YARDIMI

KRAL Hüseyin eskiden çok yakın olduğu ABD'nin önerilerini kabul etmeyerek, "Arap ailesi" içinde itibarını artırdı. Hüseyin, sonu belirsiz bir görüşme sürecine girmek, Araplar arasındaki yerini yitirmek istemiyor.

Hüseyin, Arap ülkeleriyle iyi geçinerek bu ülkelerden yılda 1-2 milyar dolarlık yardım almaktadır. Bu yardımı yapan ülkelerin başında Saudi Arabistan ve Irak gelmektedir. Daha geçtiğimiz günlerde Irak Ürdün'e 130 milyon dolarlık bir kalkınma kredisi verdi.

Kral Hüseyin ayrıca son zamanlarda Filistin Kurtuluş Örgütü lideri Yaser Arafat ile de bir yakınlaşma içinde. Arafat'ın 3 ay önce Ürdün'e yaptığı ziyaret ile, 1970'deki Ürdün-Filistin çatışması unutulmaya çalışıldı. (Eylül 1970'de, Ürdün'de yaşayan Filistinliler Kral Hüseyin'e karşı bir darbe girişiminde bulunmuş, bunun üzerine Ürdün ordusu binlerce Filistinliyi katletmişti).

Arafat'ın Ürdün ziyareti sırasında iki lider, siyasetleri arasında uyum sağlamaya çalıştı. Yine de Hüseyin, FKÖ'nün Ürdün topraklarından İsrail'e karşı eylem düzenlemesine izin vermedi. Buna rağmen, iyi haber alan kaynakların bildirğine göre, Hüseyin, İsrail içinde ve işgal altındaki topraklarda mücadele eden yerel gerillalara lojistik destek sağlamayı kabul etti. Hüseyin'in,

Ürdün Kralı Hüseyin, geçtiğimiz hafta Washington ziyaretinde, Filistinlilerin yasal haklarının tanınması ve İsrail'in işgal altındaki topraklardan çekilmesi noktalarında ısrar etti. Fotoğrafta Hüseyin, ABD Dışişleri Bakanı Muskie ile görüşüyor.

Enerji darboğazı yüzünden

Batılılar Rusya'dan daha çok doğal gaz almaya çalışıyor

NIYAZI TERZİ (LAHEY)

BATI Avrupa ülkeleri Sovyetler Birliği'nden satın aldıkları doğal gazın iki misli daha artıyor. Su anda 24 milyar metreküp olan ithalata, 40 milyar metreküp daha ilave ediliyor. Bu konuda Rus Dış Ticaret Bakanı ile görüşmelerde bulunuyor. Sovyet Başbakan yardımcılarında Nicolay Tikonov Batı Almanya baskenti Bonn'da Batılı gaz şirketleri yöneticileriyle görüşmelerde bulunuyor.

Batı Avrupa'nın halen Rusya'dan doğal gaz dışı almı 24 milyar metreküptür. Bunun 10 milyar metreküpünü Batı Almanya (Ruhrgas), 4 milyarını Fransa, 7 milyarını İtalya ve 3 milyarını Avusturya satın alıyor.

Yeni anlaşma

YENİ anlaşma ise 40 milyar metreküp 4 ülke arasında şöyle paylaşılabilecek: Hollanda (Gasunie) 5, Batı Almanya (Ruhrgas) 10, Fransa (Gaz de France) 10, Belçika (Distrigaz) 6 milyar metreküp.

Yeni yapılması beklenen anlaşma hakkında geniş açıklamalarda bulunan Hollanda Gaz Birliği (Gasunie) Genel Müdürü S.A. Rissik, ek doğal gazın bu yıl gelebileceğini bildirdi. Rissik, "Sovyetler her ülkede ayrı ayrı anlaşma yapmak istiyor. Fakat biz buna razı değiliz, bütün Batılı devletlerle tek bir anlaşma imzalanacak" dedi. Hollanda Gaz Birliği ile Sovyet Gaz Birliği ve Dışişleri Bakanlığı arasında görüşmelerin yapıldığını açıklayan Rissik, Almanya Gaz Firması Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Klaus Liesen'in de Bonn'da Sovyet Başbakan Yardımcısı Nicolay Tikonov ile görüşmeler yapıldığını söyledi.

Yukarıda adı geçen ülkelerin gaz firmalarının yanı sıra, İtalya, Avusturya ve İsviçre gaz firmaları da görüşmelerde yer alıyorlar.

Batı Almanya halen gaz ihtiyacının yüzde 35'ini kendi kaynaklarından, yüzde 16'sını Rusya'dan, yüzde 37'sini Hollanda'dan ve yüzde 12'sini Kuzey Denizinden karşılıyor. Yeni anlaşma Batı Avrupa'yı kullandığı enerji bakımından yüzde 20-25 oranında Rusya'ya bağımlı kılacak. Bu yüzden Hollanda hükümetinin konunun üzerinde titizlikle durduğu öğrenildi.

Sovyetlerin yıllık toplam gaz üretiminden 435 milyar metreküp olduğu ve bunun hem Rusya'nın hem de Batılı müşterilerinin ihtiyacını karşılamaya yeteceği bildiriliyor. En önemli doğal gaz yataklarının Sibirya'da Mevedze, Zapolyarnoye, Yamburgoskye ve Urengyoskye bölgelerinde bulunduğu bildirildi.

Nakliyat

SIBIRYA'dan Batı Avrupa'ya doğal gaz pompalanması için yeni ek gazın nakletmesi zor olduğundan, Batı Alman Boru Firması Mannesmann Ag ve Thyssen Ag, Sovyetler ile ilave hatın borulama yapmak için 11,6 milyar dolarlık bir anlaşma yapmaya çalışıyor. Bu ilave hatın çelik boruların 950 bin ton ağırlığındadır. Boruların çapı 1,40 metredir. Bu boruların Sovyetlerin amara sipariş ettiği ve bunları nükleer silahlar için kullandığı biliniyor. Sovyet teknolojisi bu tür boruların henüz imal edemiyor.

Kediye ciğer

BATI Avrupa sırf ticaret bahasına hem Sovyetlerin ileri-ki tarihlerde uygulayacağı şartlara fırsat veriyor hem de Sovyet savaş ekonomisine yardımcı oluyor.

Hollanda enerji uzmanları Sovyetlerin önümüzdeki yıllarda hem petrol hem de doğal gaz üretiminde düşüş göreceğini bildiriyorlar.

Diğer yandan Sovyetler-Batı Avrupa İnan arasında bir "üçgen anlaşma" yapılarak, İran doğal gazının Sovyetler üstünden Batıya nakledilmesi konusunda da çalışmalar yapıldığı öğrenildi.

Batılı devletlerin İran'a ambargo koymaları üzerine İran da Batılı devletlere ambargo uygulaması Sovyetler bu hat üzerinde Batıya istediği İran doğal gazını satabilecek. Sovyetler, daha önceleri aynı uygulamayı yapmıştı. 1973 yılında Petrol Üreten Ülkeler Örgütü'nün (OPEC) Hollanda'ya İsrail yanlısı siyaseti yüzünden ambargo uygulaması üzerine, Sovyetler OPEC'ten aldığı petrolü Hollanda'ya satmıştı. Ambargodan yararlanan Sovyetler, enerji bakımından Hollanda'yı önemli ölçüde kendisine bağımlı hale getirmişti. Sovyetler şimdi aynı oyunu diğer Batılılara da oynamaya hazırlanıyor.

sorular? cevaplar

söyleyen bütün örgüt ve gruplara birbirimize karşı şiddet uygulamayacağımızı konusunda ortak bildirim imzalamaya her zaman hazırız.

Ankara ve Burdur Yeşilova'dan okuyucularımıza cevaplar Adana Meydan Mahallesi olayı

SORU: 1978 yılının yazında Adana'da Halkın Kurtuluşu'ndan Oktay Çiğdemal ve Faysal Kelleci'nin Aydınlikçılarının saldırılarının sonucu öldürüldükleri doğru mu? (Yeşilova'dan bir grup devrimci)

CEVAP: Aydınlik taraftarları hiç bir yerde, hiç bir zaman kimseye saldırmamışlardır. Hiç bir dürüst insan bunun tek bir örneğini dahi gösteremez. Ancak devrimciler, elbette siyasi faaliyet özgürlüklerini koruyacaklar ve bir saldırı geldiği zaman kendilerini savunacaklardır. Kimse nin devrimcilerden, saldırı olduğunu zaman da kendilerini savunmalarını, koyun gibi boyunlarını uzatmalarını istemeye hakkı yoktur. Hele hele yüzlerce defa devrimcilerin saldırıya uğradıkları şiddet uygulamak gerektiğini açıkça belirtenlerini kendilerini savunma devrimcilerden sükayet etmeye hiç hakları yoktur. Şiddeti bir mücadele amacı olarak getirenlerin sonuçlarını da göze almalı gerekir.

Adana'da Meydan Mahallesinde Aydınlik gazetesi satmaya giden devrimciler Halkın Kurtuluşu'nun kişirliğini bazı gençler pusula kurarak saldırmışlar ve gazetesinin satışını engellemeye çalışmışlardır. Bunun üzerine devrimciler, kendilerini savunmuşlardır. Çıkan çatışmada Halkın Kurtuluşu taraftarları iki genç ölmüştür. Bu gençlerin ölümüne yönelik suçlamaların savunmak zorunda olan devrimciler değil, onları saldıran İken Halkın Kurtuluşu'nun yöneticileridir.

Olaylar sırasında Halkın Kurtuluşcuların, gazetede çıkan haberlerle ilgili olarak, Aydınlik'ın yalan söylediğini ileri sürdüler ve halâ da bunu yayıyorlar. Bu konuda gerçekten gazetemin olayın olduğu günkü (31 Temmuz) ve ertesi günkü (1 Ağustos) sayılarına gelişmiş haberler çıkmıştır.

31 Ağustos günü, İstanbul basında çıkan habere olay "Komandolar iki Halkın Kurtuluşcusunu öldürdü" diye yansıtılmıştır. Bu haber aynı bu biçimiyle Türk Haber Ajansına gelmiştir. Gece araştırma imkanı olmadığı için bu biçiminde kullanılmıştır. İşin ilginç yönü bu haberi geçen ajan muhabirinin Halkın Kurtuluşu taraftarı olmasıdır.

Ertesi gün olay araştırılmış ve Anadolu için hazırlanan ilk basında sabah erken saatlerde toplanabilirdiği bilgiler haber olarak verilmiştir. İlk haberimizde olayın Halkın Kurtuluşcularının Aydınlik satmalarla saldıran sırasında meydana geldiği ve iki kişilerin saldıran arkadaşları tarafından öldürüldüğü belirtilmiştir. Bu hata bir haberdir, fakat yalnız ilk basında çıkmış, diğer basılarda düzeltilmiştir. Aynı gün olayın daha iyil incelemesi sonucu aşam basınında haber düzeltilmiş ve gerçek yönü ortaya konmuştur. Hal böyleyken Halkın Kurtuluşcuların bu olayı alabildiğine istismar etmeye ve düşmanlığı geliştirme çalışmışlardır ve saldıran körikmişlerdir. Ancak onların kişirli tutu-

mu devrimcilerin kararlı tutumu ile altemiz ve olaylar daha büyük boyutlara ulaşmadan bastırılmıştır.

Biz, Halkın Kurtuluşcularına veya başkalarına saldırmıyoruz ve şiddet uygulamıyoruz. Biz soruların fikir tartışması yoluyla çözümünden yanayız. Solcu olduğumuza

mu devrimcilerin kararlı tutumu ile altemiz ve olaylar daha büyük boyutlara ulaşmadan bastırılmıştır.

Biz, Halkın Kurtuluşcularına veya başkalarına saldırmıyoruz ve şiddet uygulamıyoruz. Biz soruların fikir tartışması yoluyla çözümünden yanayız. Solcu olduğumuza

Kemikleşme üzerine

SORU: Kemikleşen faşistlere karşı da ideolojik mücadele mi vermek gerekir? Böyeleri değişmeyeceğine göre bunlarla tartışmak ne işe yarar? (Ankara'dan bir okuyucu)

CEVAP: Bu soruya hayata bakarak, insanların gelişmelerini inceleyerek cevap vermeliyiz. Hepimiz kendimizi gözümüze getirelim. Çocukluğumuzdan beri hep aynı düşünceleri mi taşıyoruz? Fikirlerimizde, düşüncelerimizde hiç değişme olmadı mı? Buna "oldu" diye cevap vereceğiz. Çünkü yaşadığımız maddî şartlar değiştikçe, bu durum bizi de etkilemekte, düşüncelerimizde, daha sonra da eylemlerimizde değişikliklere yol açmaktadır. Kemikleşmeden, fikrî kemikleşmeyi alıyoruz. Yani insanın belli bir fikre saplanması ve ömür boyu aynı fikri savunmasını akıllıca geliyor. Gerçekten böyle insanlar var mı? Fikirleri hiç değişmeyen, dolayısıyla gelişmeyen, fikri sabit halde tek bir düşünceyi savunan insanlar tek çıkabilir. Böyle insanların sayısı çok sınırlıdır ve istisna teşkil ederler. Daha doğrusu bu insanlar sağlıklı insanlar olarak değerlendirilemez, hastalıktadırlar. Üzerinde duracakları insanlar, bugün çeşitli yanlış fikirlerin etkisi altında olanlardır. Bu insanların sonuna kadar böyle mi kalacaklardır? Daha çok faşist, revizyonist ve Teodal fikirlerin etkisi altında insanlar değişmez gibi görünüyorlar. Belli bir zaman süreci içinde bu insanların fikirlerini değiştirmedikleri görünür ve bu durum kemikleşme olarak ilan ediyoruz. Oysa meseleyle biraz uzun vadedi bakmalı, insan hayatının onlar için kapsadığını dikkate almalıyız. Bir insanın bütün hayatı içinde inceleme, fikir. O zaman göreceğiz ki, insanlarda değişimeler kaçınılmazdır.

Hayatta değişmeyen hiç bir şey yoktur. Her şey hareket halinde ve değişmeye gebe- dir. Yeter ki, şartlar olgunlaşsın. Taslar ufalan- kum olma, insan önce kemikli otoprak haline gelmektedir. Bunlar kendiliğinden olan tabii olaylardır. Yine insanlar doğar, büyür ve ölürler. Çocukken, gençken, orta yaşly- ken, yaşlyken düşüncelerinde, yaptıklarında çok çeşitli farklılıklar meydana gelir. 18 yaş-ındaki bir genç hayatı yeni tanımaya başlar. O yaşın verdiği atılgan düşünce yapısı içinde- dir. Fikri olgunlaşmamıştır. Böylece her türlü değişmeye hazırdır. Yeter ki, bu geneli etkile- yecek bir ortam yaratılsın. Bu nedenle genecik insanların "kemikleştirmesi" söylemek çok büyük hata olur.

Fikir çok kuvvetli bir etkileyici ve değişti- ricidir. Demiri bile eritebilir. Nerde kaldı kafadaki bir kalbu eritemesin. Bütün büyük buluşlar insan- lar tarafından, insanların düşüncelerindeki gelişme ve değişimlerle gerçekleşmiştir. Bunan dolay değerlendirmeye yeteneğine sahip insan, herşeyden daha fazla değinmeye hazırdır. Hayatta da böyle olmaktadır. İnsanların kemikleşmesi diye bir şey yoktur ve olmaz. Bu- gün faşist fikri, revizyonist fikri savunan gen- cin on yıl sonra, belki de çok daha önce bu fikri terk edip devrimci fikri savunmayacağını iddia edemeyiz. Nitekim, yüzlerce genç her gün değişmekte, kavradığı ölçüde yanlış fikir- leri terk etmektedir.

Ama, bir gençlere, yanlış fikir savunulara eğer ikna yöntemine yaklaşıp, insanın fikir tartışması yoluyla değiştirmeye yönelmez ve "kemikleştirmesi" gerekçesiyle kafasına sopa indirirsek, işte o zaman bu gençleri, gerçekten "kemikleştirip" birer militan haline getirmek isteyen faşistlerin yanına itmiş oluruz.

SERGİLERDE BU HAFTA

İZMİR

● ALI İSMAIL TÜREMEN'in resim sergisi, Vakko Sanat Galerisinde 5 Temmuz'a dek sürecek.

● HALK EĞİTİM Merkezi El Sanatları Sergisi, Akbank Konağı Sanat Galerisinde 14 Temmuz'a dek izlenebilir.

İSTANBUL

● UI USLARARASI 8. İSTANBUL FESTİVALİ çerçevesinde açılmış ve önümüzdeki hafta da sürecektir olan sergiler şunlar: AKM fuayesinde "Kuşaklar-5" fotoğraf sergisi, Taksim Sanat Galerisinde Hollanda Çağdaş Grafik Sergisi, Yapı ve Kredi Bankası Galatasaray Sanat Galerisinde "Türk Basınında Atatürk" sergisi, aynı bankanın Çemberlitaş'taki kütüphanesinde "Resimlerle Eski İstanbul" sergisi, Beyoğlu Devlet Güzel Sanatlar Galerisinde "Anadolu El Sanatlarında Boncuk" sergisi, Devlet Güzel Sanatlar Akademisinde "8. Uluslararası İstanbul Festivali Afiş Yarışması" sergisi, Beşiktaş Devlet Resim ve Heykel Müzesi bahçesinde 1. "Günümüz İstanbul Sanatçıları Açık Hava Sergisi" (resim, heykel, seramik, özgün baskı).

● DEVLET TATBİKİ Güzel Sanatlar Yüksek Okulunun çeşitli bölüm öğrencilerinin yıl sonu sergisi, 4 Temmuz Cuma 18.30'da okul salonunda açılıyor. Sergi 1 Ağustos tarihine dek sürecek.

● KÖKSAL ÖNEM'in Beyoğlu Parmakkapı İş Sanat Galerisinde açtığı resim sergisi 5 Temmuz'a dek izlenebilir.

● "TÜRK MOTİFLERİYLE Perdelik Kumaş, Dizayn Yarışması" sergisi Yapı ve Kredi Bankası Galatasaray Sanat Galerisinde 16 Temmuz'a dek açık kalacak.

● HÜSNÜ ZÜBER'in Süleymaniye'deki Türk ve İslam Eserleri

Müzesindeki "Kaşıklar Üzerinde Türk Motifleri" sergisi 12 Temmuz'a dek sürecek.

ANKARA

● 1978'de ÖLEN JAK İHMAL-YAN'ın resimleri Yenişehir İş Sanat Galerisinde 4 Temmuz-Cu-

martesi akşamına dek izlenebilir.

● MUFİT KARZEK'in resim sergisi, Yenişehir İş Sanat Galerisinde 4 Temmuz'a dek sürecek.

● ZÜHTÜ MÜRİTOĞLU'nun heykel ve desen sergisi, Vakko Sanat Galerisinde 5 Temmuz'a dek izlenebilecek.

"Kuşaklar-5" fotoğraf sergisinden M.Bayhan'ın bir yapıtı

Günün sanatı olayları

8. ULUSLARARASI İSTANBUL FESTİVALİNDE RUGUN

● FRIEDRICH Durrenmatt'ın STRINDBERG OYUNU adlı yapıtı, Müşerref Hekimoğlu'nun çevirisiyle, bugün 21.30'da Rumelihisari'nde son kez sergileniyor. Yöneten: Asımhan Korad. Dekor: Refik Eren. Giysi: Hale Eren. Fiyatlar: 100, 75 lira.

● SLOVAK ODA Orkestrasının ikinci ve son konseri 19.00'da Aya İrini'de. Şef: Bohdan

Warchal. Fiyatlar: 300, 200, 100 lira.

YAPI VE KREDİ Bankası Çocuk Tiyatrosu, M.Clara Machado'nun SEVİMLİ HAYALET (The Lovely Ghost) adlı oyununu 11.00'da Atatürk Kültür Merkezi Salonunda sunuyor. Çeviren: Bülent Kınay. Yöneten: Raik Almacık. Dekor: Refik Eren. Giysi: Hale Eren. Müzik: Edvard Aris. Danslar: Editha Almacık. Fiyat: 50 lira.

● MAURICE GENDRON'un viyolonsel resitali, 21.30'da Atatürk Kültür Merkezi Büyük Salonunda izlenebilir. Gendron, piyanist Judith Ulug'un eşliğinde Marais, Bach, Schubert ve Paganini'nin yapıtlarını seslendirecek. Fiyatlar: 300, 200, 100 lira.

halkbilim

-3- AĞITLAR

OMAR'IN AĞIDI

Yüce dağlar gıcısıym
Mor koyunun sucusuyum
Nasil kara bağlamayım
Ben Omar'ın bacısıym

Kamyon gelir harlayarak
Alatirik parlayarak
Omar gardaş can veriyor
Kara kekil terleyerek

N'olaydı n'olaydı
N'ola bacın öyleydi
Bacının görpe guzusu
O da yetim galaydı

Uy uy uy bacın öle
Gardaş gadan bana gala

Bacısınm adı Eşe
Benleri var köşe köşe
Kör olaydı o düşmanlar
Nişan almış altın dişe

Uy uy uy bacın öle
Gardaş gadan bana gala

Yoncaltı'nın boz dumani
Hökümet bilmez amani
Ben Omar'a düğün gurdum
Ot biçim orak zamani

Yoncaltı'nın ince yolu
Gide gide kavuşuyor
Seni vuran cendermeler
İlanına sıvıyıyor

N'olaydı n'olaydı
N'ola bacın öyleydi
Bacının görpe guzusu
O da yetim galaydı

HALİL'İN AĞIDI

Kara sokaklı işil
Geyme dalına dolayışır
Sık martini bildir Halil
Anan Döndü tez ulaşıır

Öte geçenin ekini
Biter yekini yekini
Çakal Halil çiftten gelir
Etek belinde sokulu

Atın çeker yaya yaya
Para sayar kaya kaya
Öldürmeye al geçmişler
Aman Aziz diye diye

Yol üstünde oturmuşlar
Bir çığara bölüşmüşler
Çoban üstüne düşünce
Keklik avlyok demişler

Ericğin yeri yayla
Bunun da kaderi böyle
Allah seversen çoban
Sen görmüşsün doğru söyle

Aşşğıdan gelen kağına
Kağının tekeri çanrı
Biz de bir yığıt yitirdik
Yüzü beder beder benli

Kara kaya kara kaya
Ateşini attı bana
Yaralı suya atılmışlar
İçti m'ola doya doya

Kapımızın önü kavak
Dalm döker ufak ufak
Halil'e gelin almadık
Eli gna, başım dıvak..

...yeni çıktı...
seyh bedreddin ve varidat

ismet zeki eyuboglu

Genel dağıtım:
TUR-DA
Hamam Sokak, No: 4,
Cağaloğlu-İstanbul
Tel: 27 25 22

400 SAYFA/200 TL/DER YAYINLARI

OFO

Karıdan karşıya Ofo'nun yurdu
Üstüne gelemez bir bölük ordu
Kimseye gancetmen Nurhaklı vurdu
Gel beni düşmana aman dedirne

Arsıları çakala boğdurma felek
Uy amman amman hallerim yaman
Yarinen yaylaya göçtüğüm zaman

Ofo çıktı Sahin taşta yaslandı
Sıka sıka martıncığı paslandı
Ofo'nun elinden dağlar seslendi
Gel beni düşmana aman dedirne

Eşem kutnu giyer, Fatmam alaca
Götürün mezara koyun böylece
Haberim iletin yare gıcice
Nenni oğlan nenni nenni

Arsıları çakala boğdurma felek
Uy amman amman hallerim yaman
Yarinen yaylaya göçtüğüm zaman

-4- Ninni

Tahta kurdum ekmeğe açtım
Çocuk uyarınca şaştım
Yanan odundan vazgeçtim
Nenni oğlan nenni nenni

Oklavam ekmeğe dolatı
Yumak yumağa ulatı
Beyaz döşlüğü yamalı
Nenni oğlan nenni nenni

Unu elekten eledim
Ben hahtan dilek diledim
Tahta beşiğe beledim
Nenni oğlan nenni nenni

Nen çalarsam uyur m'ola
Gölgelerde büyür m'ola
Eller bana güler m'ola
Nenni oğlan nenni nenni

Akşam olur tavuk tüner
Komşu duyar bizi kınar
Sıcacın altı boşa yarar
Nenni oğlan nenni nenni

Nenni oğlum uyu diye
Seni vermem kedye
Oduan çıktı onyedide
Nenni oğlan nenni nenni

Geçer böyle bizim hallar
Anası beşiği sallar
Akşam dikipir nallar
Nenni oğlan nenni nenni

Gelir yanına oturun
Bizim işi kim bitirir
Babası şekere getirir
Nenni oğlan nenni nenni

Nenni bebeğim nenni
Nen dedikçe nenen gelsin
Hu dedikçe uykun gelsin

Nen demeye yürek gerek
Sallamaya bilek gerek

Hu hu sana
Altun tastan tu sana
Uyumazsan tu sana

Nen nen nennisi var-
Bu bebeğin uykusu var

Nen çalarsam uyur m'ola
Gölgelerde büyür m'ola
Neenen neenen neenen...

-5- Mani

Yüzüğüm mühür benim.
Çektığım kahr benim
Eloğlunun yüzünden
Yediğim zehir benim

Denizim dalgası var
İçinin halkası var
Çok evlenen deyusunun
Günde bir kavzası var.

İncecik inne misin
Gözlerde sümme misin
Her soran seni sorar
Bağdat'ın hurma misin

Raflardaki simler
Ellemeden çiniler
Yar kapıya gelince
Sağ kulduğum çiniler

Maydanozu biçerim
Yolak bulur geçerim
Ya kız seni alırım
Ya bu candan geçerim

Köprünün altı çiçek
Çiçekler biçilecek
Ben yarımı bilirim
Orta boylu mor çiçek.

Halk ozanlarımız

Aşık Bayram Ali

"Benim sazıma sözüme güç veren halkımdır"

İsmail Aydoğmuş

Bu hafta Erzincan dolaylarından bir ozanımızla beraberiz. Erzincan ki karlı dağları, yaylaları, soğuk suları, üzümlü bağlarıyla ün yapmış bir kenimiz. Ozanımız yıllarca Bolu beylerinin zulmüne karşı mücadele etmiş Koç Koroğlu'na yaylak olan Refahiye'nin dağlık bir köyünde, Baştosun'da 1953'te doğar. Kendisi o yılları şöyle anlatıyor:

"Ben yoksul bir ailenin çocuğuyum. Babam kışın gurbete gider, ekin zamanı köye dönerdi. Mecburdu böyle yapmaya, geçim sıkıntısı, topraksızlık, gurbete sürüklenmişti babamı. Halkın büyük keserini etkileyen yoksulluk bende bir birikim yaratmıştı. Bu acıyı ancak yaşayarak bilir. Bazı dertlerini anlatarak içini döker, bazısı yazarak. Ben de çalıp söyleyerek başladım bu işe. Benim sazıma sözüme güç veren halkımdır, onun mücadelesidir."

İlk zamanlar ozanımız etkileyen toplumsal koşullar, bir süre kadere boyun eğme yönündeydi. O dönemde bir dörtlükte şöyle der:
Felek bitmedi mi çilem
Bırak artık gülsün yüzüm
Nedir bu çektiğim elem
Bırak artık gülsün yüzüm
Bir saat uzaktaki Mahmer İlkokuluna her gün yaya gidip gelen Bayram Ali, ilkokulu bitirdikten sonra orta okulda "Kerem ile Aslı'yı, Pir Sultan'ın Karacaoğlan'ın kitaplarını okur. Onları okudukça yüreğinde bir esinti duyar. Süre olan tutkusuna bu yıllara rastlar. Ve başlar çalıp söylemeye. Ama bu kez kadere değil, düzende arar bozukluğu:

Hasta isen ilaç yohsa
Dert dermandan biyüksè
Biz aç iken onlar toksa
Bu bodur degildir kurban
Bu haker düzendür düzen
Diğer bir şiirinde şöyle der:
Yurdu bölük bölük sattı bu düzen
Bizi elden ele attı bu düzen
Artık canımıza yetti bu düzen
Haksızın defteri düümelidür.

Saza olan tutkusu köyde yapılan sazlı-sözlü sohbetlerde, cemlerde dedelerin çalıp söylemesine hayranlığıyla başlar. Dedelerin sazın teline vurarak o kadar insanı coşturması, bilemesi Bayram Ali'yi de etkiler ve sazı kendi başına öğrenir.

1971 olayları olmuştu, haksızlık olmuştu, zulüm olmuştu durum mu ozanımız. Etkilenmez mi Bayram Ali de. Ve almıştı sazı, bu düzenin mapus damlarına, işkencilerine söyle selesenmiştir:
Kollarını sıvazlayıp halkımı
Zindanlara vuramazsın zindancı
Haksızlığa yumruk sığmıyş diye
Bizi zindanlara süremezsün zindancı
Bir gün ozanımız yolda bir çocuk görür. Elinde simit tablası incecik belimsiz bacaklarıyla bağıır durur. Bu durum onun kişiliğinde milyonlarca halk çocuğunun ızdırabını ve çilesini anlatır Bayram Ali'ye:

Karşı duvara yaslanmış
Yağmur altındaki çocuk
Omuzları hep islanmiş
Yağmur altındaki çocuk
Bir elinde tepsi tutar
Bir elinde simit satır
Düşlerinde neler yatar
Yağmur altındaki çocuk
Sordum dedi Karşıyız biz
Kaç hardesin, dedi dokuz
Baban dedim, o da işsiz
Yağmur altındaki çocuk

Al şu parayı bahalim
Gevrek simidi çekeyim
Sana bir türkü yahayım
Yağmur altındaki çocuk

Simitlerin taze sıcak
Hasret hohar kucağ kucağ
Yarın güneşin doğacak
Yağmur altındaki çocuk

Bayram Aliyim çocuklar
Sizin gibi milyonlar var
Görecek güzel günler var
Yağmur altındaki çocuk

Toplumsal olaylar, dünya olayları, konudur Bayram Ali için. Bu kez sazı Afgan halkının mücadelesi için coşturur. Solculuk taslayıp da Rusya karşısında diini yutanlara şöyle çatır:

Rus avısı girdi Afganistan'a

MENKUL SATIŞ İLANI
KADIKÖY 2. İCRA MEMURLUGUNDAN
1980/669 T.

Bir borçtan dolayı satılmasına karar verilen 80.000 lira muhâmmen kıymeindeki Union marka Ovarlok makinasının halen bulunduğu Kadıköy Söğütöçme Cad. Derici Zeynel Sk. No:10 Yedieminlik müessesesinde 1.7.1980 günü saat 12.15-12.30 arası 1. satışı yapılmıştır. O gün mahcuzun muhâmmen değerinin % 75'ine müstetir çıkamaz veya sürülen pey geçmediği takdirde 2.7.1980 günü aynı mahal ve saatte en çok pey süren müstetiri peşin para ile 2. satışı yapılarak ihale olunacaktır. İhale damga resmi ve delalle peşin müstetiriye ait olup isteklilerin mahallinde bulunacak memura müracaatları ilan olunur. 24.6.1980

(Basm: 4680-750)

Halk ozanı Bayram Ali

Bu ne suskunlukur utanmaz beyler
Uçakla tankla kıvırdılar cana
Bu ne suskunlukur utanmaz beyler
Meydanlarda sisli nutuk atıyor
Aydın önünde yere yatanlar
Afganistan'oldu diini yutanlar
Bu ne suskunlukur utanmaz

beyler
Kimeseyi adamdan hiç saymayanlar
Sözde zulme boyun eğmeyenler
Atınca mangolda küll koymayanlar
Bu ne suskunlukur utanmaz beyler
Bayram Ali halkım sizi tartyor
Tepe taklak yere attı tartyor
Batmaz güneşiniz arktı batyoy
Bu ne suskunlukur utanmaz

beyler
Demirel zam yaparsa Bayram Ali de
türki yapar:
Bir sabah uyanıkdı kara kış günü
Zam yağıyor gökten karla birlikte
Oturmuş vermişler beyler fermanı
Zam yağıyor gökten karla birlikte
Zam yaptılar gene göz göre göre
İlaçtan doktora çaydan sekerere
İğneden ipliğe undan bulgura
Zam yağıyor gökten karla birlikte
Aldığım ayhık baş cana yetmiyor
Boğazımdan sıcak çorba gitmiyor
Oduan zek, hümür yok, baca

tümtüyör
Zam yağıyor gökten karla birlikte
Beyler cebinizde göz yaşımız var
Etimiz tırnağımız diğmiz var
Vallahî sizle savamız var
Zam yağıyor gökten karla birlikte
Bayram Ali halkım düştüm yola
Ayak ıslak sancı girdi belime
Zam türküsü dolanyor dilime
Zam yağıyor gökten karla birlikte.

İrükülerini bant yapmak ister Bayram Ali. Unkapanı'nda bir plak şirketine gider, dinletir sesini. Şirket sahibinden aldığı cevap şudur: "Kardeşim sen hem Amerika'ya çayıyorsun, hem Rusya'ya. Bu da yetmiyormuş gibi sağa sola çatıp düzene kızyorsun. Ben bunu basmam." Öyle dediler diye susacak mıdır Bayram Ali? Çalıp söylemeyecek midir? Tüm bu ekonomik ve siyasî baskılara karşı birliktedir yandırı. Ozanların kardeşliğini ve birliğini savunur.

Ozan arkadaşları Abdullah Papur, Divriği Cezaevinde yatarken Bayram Ali duyar ve bir deyiş yazar:
Düğümünün mapus damına
Üzülme sen ozan gardaş
Bu hazzırlıktır yarına
Üzülme sen Papur gardaş
Bizim bu ova, bu yazı
Biz severiz yurdumuzu
Zulüm susturamaz bizi
Üzülme sen Papur gardaş
Biz Yunus'a, Pir Sultan'a
Iyhan etmiş kara güne
Bu kara zulüm boşa
Üzülme sen Papur gardaş
Biz olmuyor Rus uşağı
Amerika'nın pis uşağı
Biz ozanın hak aşığı
Üzülme sen ozan gardaş
Korktumuz yoh gün bugündür
Saz çalarız gümbür gümbür
Bayram Aliler sendendir
Üzülme sen ozan gardaş

Hikaye: Ahmet Naim

Ateş Nefes -5-

Lağımclar, tavandan akan molozların doldurmayı başladıkları, gittikçe ufalan bir delikten Tayyip Çavuş'un hâlâ fitillere saldığını görüyordular. İçlerinden biri dayanamadı.

Tayyip Çavuş diye haykırdı. Göçük büyüyor. Çıkalıyacağın tek delik kapanmadan dışarı çık!

Tayyip Çavuş, canı dişlerinde, şimdi hiç bir umut kalmayan işi aynı hızla sürdürmekteydi. Kopardığı bir fitili yere gömmeye uğraşırken kısa haykırımlar halinde cevap verdi:

Durman orada! Göçük büyüse daha iyi, Nebooğlu'na haber salın, ateş nefes kütlelesin, önlere ölmezsem, gelisin beni buradan alsın.

Tavandan tekrar büyük bir gürültüyle tabana yüklenen posta, göçüğün tek deliğini de kalın bir duvarla örtmüştü.

Lağımclar, Tayyip Çavuş'un: "Göçük büyüse daha iyi..." sözündeki anlamı kavramışlardı. Tayyip Çavuş, diri diri gömülerek kendini harcamış, belkde bilerek yaptığı göçüğün içinde kalarak birçok kişiyi kurtarmıştı. Eğer göçük olmasın ateş nefes kütleleyecek olsa, ocağı bir anda kaplayacak alev denizi yüzlerce işçinin başını yiyecekti. Ama o, ateş nefese ocağın arasına aşılmaz bir duvar sokarak bu tehlikeyi önlemişti.

Tayyip Çavuş, eğer fitilleri söndürür ve böylece patlamayı önleyerek ateş nefesten yakayı sıyrabilirse, Neboo'nun kendisini bu mezardan alacağına o anda ve o tehlike karşısında bile inançla bel bağlıyordu.

İki lağımclar dehşet içinde kısa bir süre daha kırdırdı. Sonra göz göze geldiler. Elleri karalıktaki birbirini buldu. Koşuyorlardı; delice koşuyorlardı. Önterindeki esrarlı karanlığa gömülü ısız ve dilsiz bacalarda, ardaklanmış direklerde, ifrit gözleri kaynaşan kırıklık bacalarda taze bir hayat saklıydı sanki. Ölüm oradaydı; ölüm Tayyip Çavuş'u diri diri karnına gömen göçükteni doğru getiriyordu.

Bu defice, bilinçsizce koşu, bütün ocağı sarsan bir patlama oluncaya kadar sürdü. Sendelediler, solukları durmuş, dinlediler. Ocağın her yönünde tehlike işaretleri geliyordu. Borulara, raylara vuruluyor, bağırımlar uğıltu halinde yankılanıyordu. Lağımclarından biri, sanki etraftan duyulmasından korkuyormuş gibi:

Ateş nefes kütedi, diye kekeledi.
Öbürü:
Şükür Allahıma, canımız başışladı, diye tükrek bir göğüs geçirdi...

Ateş nefes kütlelesiyse daha da genişleyen göçüğü açmak için üç gündür durup dinlenmeden didinen Neboo, yüreği ezgin, vicdanı sızılı boyuna bir soruyu kendi kendine soruyordu:

Ocağın kimsenin burnu kanamadı. Acaba Tayyip Çavuş ne oldu?

Neboo, göçük açma takımında dışıyla, tırnağıyla moloz yığımlarına saldırarak göçüğü bir an önce açmaya savaşırken, hemen her an, kaza gü-

nü Tayyip Çavuş'la yaptığı günlük ocağın başı şaklaşmalarını hatırlıyordu. Ona, neden öyle demişti? "Ateş nefes senin başını bir gün yiyecek!" diye neden konuşmuştu? Neboo, bunları düşündükçe sızlayan yüreğinin acısını gidermek istercesine sık sık göğsünü oğuşturuyordu. "Hay dilim tutulaydı da, böyle demeseydim..."

Kazanın dördüncü günü akşamı göçük açıldığı zaman Neboo büyük bir sarsıntı daha geçirdi. O uğursuz şaka günü ağzından çıkan bir sözcük daha doğru çıkıyordu. Göçüğün ateş nefes patlayın yerinde Tayyip Çavuş, daha doğrusu Tayyip Çavuş'un ölüsü bütün aramalara karşın bulunamıyordu. Tayyip Çavuş, sanki erimiş, boşluğa karışmış, yok olmuştu.

Neboo, o gün konuşulanları, acısını ta can evinde duyarak bir kere daha hatırlıyordu. Tayyip Çavuş o gün ocağı girerken "Dakıklarım sana miras kalır" demişti. Kendi cevabını hatırladıkça, Tayyip Çavuş'un sıradığı moloz yığımlarına bakarak burnunun direği sızlıyordu.

Göçük temizlenip ortalık perişanlığı giderilince, yan duvarlara, alına, isim borularına, vaktiyle bir insan vücudunu kımmediklerili anlaşılan kararmış et parçalarının sıvandığı görüldü. Hepsisi bu kadardı. Neboo, göçüğünü oğuşturuyordu.

Kazanın beşinci günü patlama alanında yapılan sıki bir arastırma bu defa Tayyip Çavuş'un sözlerini doğruladı; Neboo, göçük yerinden kendisine getirilen tek nalını elinde tutarken Tayyip Çavuş'un sözleri kulaklarını tırmalıyordu. Tayyip Çavuş: "Öyleysem nâlinirim miras kalır sana" demişti. İşte, bir isim borusunun içine tıkanmış tek nalını, ondan Neboo'ya kalan tek mirası.

Neboo, kendisini daha fazla tutamadı, olduğu yere yıkılıp gibi çöktü. Kollarına girip bir külle halinde dışarı taşımırken yüzünü yaşlar yıkıyordu.

Şimdi, Neboo'nun maden kuyusunun oyulduğu sirtin eteğindeki kulübesine uğrayanlar, kulübenin duvarına çiviyile asılmış bir nalın görürler. Nalının kayışı, artık ayak parmaklarına çarpmak için değil ama ele takılmak için ters çakılmıştır.

Neboo, nalının ayak basılan düz yerine boyayla kaş, göz, ağız, burun ve bıyık çizmiş, kendince eski ocağın kadâşının bir portresini meydana getirmişti.

Aradan uzun yıllar geçtiği halde Neboo, o eski anıyı kafasından, yüreğinden bir türlü sillememiş. Zaman zaman o günleri anıp içi yandığı, burununu ucu sızladığı sıralar bu nalını duvardan indirir, tersine çakılan tasmasından eline geçirir, yüzüne yaklaştırır ve cevap yerlerinde nalını bir baş gibi sallayarak gözleri yaşlı onunla konuşur:

— Ben, hol diyom.
— Sen, gel go! diyon.
— Ben, pergel, diyom.
— Sen, vargell! diyon'be birader...

"Komando kamplarında yetiştirilen militanlar, Türkiye'de belgeleri ile yayımlandığı gibi bir özel istihbarat teşkilatının güdümündedir. Özel istihbarat teşkilatı ve Kontrgerilla ile birlikte çalışan MHP, cinayetler örgütlemede, karışıklık çıkarmaktadır."

**İSVEÇ BASINI VE
TELEVİZYONU
MHP'LİLERE KARŞI
HALKI UYARDI**

●Afton Bladet Expresson gazetesi İsveç'teki eroin kaçakçılığı ile MHP'li faşistlerin ilişkili olduğuna yazdı

ABDULLAH GÜRGÜN
STOCKHOLM'de bir süredir örgütlenmeye çalışan MHP'li faşistler İsveç kamuoyunda büyük bir tepkiyle karşılandı.

Bundan üç-dört ay evveline kadar kendilerini gizleyen MHP'liler son zamanlarda Stockholm'un kıyı semtlerinden Türklerin yoğun olduğu Rinkeby semtinde duvarlara MHP sloganları yazarak ve bu bölgede yayın yapan Södra Jerva Radyosundan yayınlar başlatarak kendilerini gösterdiler. Yine bu sıralarda Almanya'dan altı MHP militanının İsveç'e geldiği ve Stockholm'de çeşitli bölgelerde oturan sağ eğilimli kişileri Stockholm'un kıyı semtlerinden, yine Türklerin yoğun bulunduğu Sollentuna bölgesinde bir dernekte toplanmaya çalıştıkları söylentileri yayıldı.

Yapılan araştırma sonucu Rinkeby'de duvarlara slogan yazanların, bu bölgede oturan, ne Türkiye'ne İsveç'teki doğru dürüst konuşmayan, topluma da Türk ne İsveçli olarak kabul edilen ve "problem çocuk" olarak adlandırılan çocuk yaştaki Türk gençleri oldukları saptandı. Faşistler, boş zamanlarını değerlendirerek hiç bir olumlu olanağı olmayan bu gençleri kendi çıkarları için istismar ediyorlar.

MHP'LİLER VE AŞIRI SAĞCI MODERATA PARTİSİ
İsveç'ten yanan Sollentuna'da oturan Türklere alın bilgilere göre faşistler, Sollentuna'yı İsveç'in en sağcı partisi Moderata Samlings Partinin Belediye Meclisinde çoğunlukta bulunmasını nedeniyle seçtiler.

Dindar yurttaşlarımızı da dincilik maskesiyle kandırmaya çalışan faşistler, Moderata Partili milletvekillerinin de katıldığı bildirilen bir toplantı yaparak, bu partiye bağlı bir dernek kurmaya karar verdiler.

Elimize geçen dernek tüzük taslaklarında, derneğin isim ve amacı şöyle belirtiliyor:

"Sollentuna Muhafazakar Türk Dostluk Derneği Tüzüğü
1) Sollentuna Muhafazakar Türk Dostluk Derneği amacı Sollentuna'daki sosyalizme ve komünizme karşı olan Türk göçmenlerin buluşma yeri olmak.

Sollentuna'daki Türk göçmenleri arasında Moderata Samlings Partie'in düşüncelerini yaymak, Dernek çalışmasına uygun bir lokalmak için belediye makamları nezdinde girişimlerde bulunmak."

Verilen bilgiye göre şu anda dernek, partinin Sollentuna'daki lokali kullanıyor. Başkanlığa seçilen kişi ise Osman isimli, bölgede herkese "komünist" diye saldırmasıyla tanınan, kimsenin ciddiye almadığı biri.

SÖDRA JERVA RADYOSUNDAN YAPILAN FAŞİST YAYINLAR DÜRDÜRÜLDÜ

SÖDRA Jerva Radyosu içerisinde Stockholm Türkiye Halk Birliğinin de bulunduğu 10 dernek tarafından kurulmuş bir radyo istasyonudur. Faşistler üç ay kadar önce bu derneklerden Rinkeby International'e sızmayı başarak bu derneğin yayın saatlerinde yayın yapmaya başladılar. Bunun üzerine Stockholm Türkiye Halk Birliği derhal Rinkeby International ve Södra Jerva Radyo Komitesinin o zamanki başkanı Tomas Beer'e ikazda bulunarak bu yayınların kesilmesini istedi. Tomas Beer'in bu yayınları derhal kestireceğine dair söz vermesine rağmen yayınlar kesilmez, mayıs ayında yapılan Södra Jerva Ner Radyo Genel Kurulunda Tomas Beer başkanlığından alınarak yerine Stockholm Türkiye Halk Birliği Sekreteri Abdullah Gürün başkanlığa getirildi. Yeni başkan kendisini bir kez daha ikaz etmesine rağmen yayınlar sürdü. Bunun üzerine Yönetim Kurulu 15 Haziran 1980 günü yaptığı toplantıda bu yayınları 16 Haziran 1980 tarihinden itibaren kesilmediği takdirde Rinkeby International Derneğine atmaya karar aldı. Rinkeby International Başkanı bu karar üzerine Yönetim Kuruluna başvurarak özür dilemek ve yayınları 16 Haziran 1980 tarihinden itibaren durdurmak zorunda kaldı.

İSVEÇ BASINI, RADYO VE TELEVİZYONU MHP'NİN FAŞİST BİR ÖRGÜTÜ OLDUĞU NOKTASINDA BİRLEŞTİ
İSVEÇ'te MHP'nin ortaya çıkması üzerine İsveç basını, radyo ve televizyonu MHP

MHP'lilerin faaliyetleri İsveç'te tedirginlik yarattı

Batı Almanya'dan İsveç'e gelen altı MHP'li militan Türkiye'deki eroin kaçakçılığına katılmalarıyla, dernekleri kurmaya çalışarak "yaşasın MHP" gibi yazılar yazmaktadır.

MHP'nin faaliyetlerini ve eroin kaçakçılığı yapıpını açığa çıkararak İsveç basını, bu partinin cinayetlerine de yer veriyor. Kahramanmaraş katliamı ile ilgili resimler yayınlayan Rödlüvan gazetesi MHP'nin Türkiye'de Avrupa'daki faaliyetlerini İsveç kamuoyuna büyük tepki uyardığını yazdı.

"MHP demokrasiye karşıdır. İrkçi düşünceleri savunan partinin politik metodu, terördür. Dini fanatizmle Türk göçmenleri arasında karışıklık çıkartmaya ve Türkleri İsveçlilere karşı kıskırtmaya çalışıyor."

"Afton Bladet Expresson gazetesinin 11 Haziran tarihli sayısında ise 'Moderata faşist grubu destekliyor' başlığı taşıyan yazısında 'Stockholm'un kıyı semti Rinkeby'de evlerin duvarları İsveç sloganları doludur. Eroin kaçakçılığında katılanlar buradaki Türk faşistlerdir' dedi. Yazı şöyle devam eder: 'MHP demokrasiye karşıdır. İrkçi düşünceleri savunan partinin politik metodu, terördür. Dini fanatizmle Türk göçmenleri arasında karışıklık çıkartmaya ve Türkleri İsveçlilere karşı kıskırtmaya çalışıyor.'"

"Komşu belediye Sollentuna'da aynı Türk faşist partinin üyeleri Moderata Samlings Parti ile kondağa geçtiler ve yardım vaadi aldılar. 'Gençler kendilerini Türk irkinin ve İslamın üstünlüğünü tehlile eden MHP'yi dinliyorlar. Onu, kendilerini dışarı iten toplumdaki intikam almak için bir şans olarak görüyorlar.'"

Rödlüvan, haziran sayısında ki üç sayılı yazısına şu başlıkla giriyor: 'Stockholm dışında, Rinkeby'de bir kapı: MHP. Şimdi İsveç'e geldiler. Türkiye'de, Batı Almanya'da, Hollanda'da her gün öldüren MHP. Ülkeye eroin sokan, paraları kendi terör eylemleri için silah alan MHP. Sollentuna'da Moderata Samlings Partie'len destek gören MHP.'"

Yazıda uzun uzun MHP'nin eylemlerinden söz ediliyor. Aydınlik gazetesinden ve Omer Tanlak'm açıklamalarından bahsediliyor. Ayrıca MHP'nin eroin kaçakçılığı yapıp, paralarını eroin için sokağa çıkardığını belirtiyor. 10 Haziran'da İsveç Televizyonunun yaptığı 45 dakikalık programda konuşan yazar Demir Özlü ise özetle şöyle konuştu:

"Komando kamplarında yetiştirilen sağcı militanlar bir özel istihbarat teşkilatının güdümünde altına girtiler. Bugün Türkiye'de bütün belgeleri yayımlanmıştır. CIA ya bağlı Kontrgerilla ad verilen özel bir teşkilatla özel istihbarat teşkilatı ve faşist parti birarada çalışarak cinayetleri örgütlemektedirler. Öyle ki bunlar Türkiye'yi üniteler ayırma çalışmalarıdır. Ve her ünite karışıklık çıkartmak, o bölgede psikolojik ortam yaratmak için."

İsveç kamuoyunda Afton Bladet Expresson gibi gazetelerin de üzerinde durduğu konulardan biri de eroin kaçakçılığı ile bu faşist güçler arasındaki ilişkidir. Buna göre MHP'liler Avrupa'da sattıkları eroin karşılığında Türkiye'ye rahatça silah sokmaktadır."

Ayrıca Södra Jerva Ner Radyo Komitesi bir basın bildirisi yayımlayarak MHP ve faşist propagandasına karşı olduğunu belirtti. Bildiride özetle şöyle deniyor:

"Birkaç ay önce Södra Jerva Ner Radyo Komitesine bağlı olan Rinkeby International Derneği yayınlarında Milliyetçi Hareket Partisi, MHP için faşist propagandası yapılmaya başlandı. MHP eski Albay Alpaslan Tüheş'in kurduğu, içinde de üç ühelerinde basında terör eylemleri ile dikkat çeken bir partidir. 'Kahramanmaraş'ta 1978'de 111 kişinin ölümüyle sonuçlanan katliam ve tonummuş gazeteci Abdül İpekçi'nin ölümünün ardından MHP vardır.'"

Tarih boyunca İŞKENCE

Hazırlayan: R. Kısacık

Günümüzde işkence -3-

Bir milyon insan vahşice katledildi

1965 yıllarında, Endonezya'da

kanına bulayan ve Zekun tarihini en büyük toplu kıyımlarına yol açan bir olay yaşanıyor. Binlerce tutuklu, işkence altında yaşamlarını yitiriyor, toplu katliamlardan önce tek işkencecilerle karşılaşmıyor. Bir milyon insan hunharca katledildi. Yüzbinlerce insanın zindanlarda akıl almaz koşullar altında işkencecele uğratıldığı, halkın birbirine karşı kıskırtılması olayı, ABD'nin, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Uzakkdoğuda yönlendirdiği bir politikanın sonucuydu.

ABD bu yörede sosyalizmin yayılmasını engellemek için bir plan kuruyordu. Endonezya'da sosyalizmin yaygınlaşmasına en büyük cayabı gösteren, üç milyonu aşkın üyesi ve 10 milyonu aşkın taraftarıyla dünyanın üçüncü büyük komünist partisi Vietnam'a saldıran geçen ABD'nin en büyük korkusuydu. Komünistlere karşı Müslümanlar saldırdı. Öyle bir birbirine düşürmeyi ki, 5 ay gibi kısa bir sürede bir milyona yakın kişinin öldürülmesiyle sonuçlanıyordu. Müslümanların bu kıskırtılmaları sonucu, komünistlere karşı giriştikleri çatışmalar, yerel çıkar grupları arasında yayıldı. Bu kıyımlar 1965'te yeni bir isimle anılmaya başlandı.

"Storming" denilen, ülkeye Hollanda'dan gelen bir yöntem. Gececi tutuklular, pırnıklara götürülüyor, el lambası ışığında ağaca bağlanıyor, özel işkenceciler tarafından "Parang" denilen keskin bir bıçakla vücudlarından kanlar akıtılıyor, konuşturma sonucunda bu keskin bıçak darbeleri öldürüyorlardı. Ağacın çengeline asılı bulunan gaz lambası işkence ve kıyımın gece habercisi oluyordu. Bu işkence ve cinayet sebebinin adı "Yarasa" olarak anılıyordu. Kıyma uğrayan kitlelerin lideri, oysa daha bir yıl önce Sukarno'dan ülkenin "en iyi evladı" nişanını almıştı. Bu kıyımlar sonucunda kurşuna dizilerek öldürüldü, lider Adit.

Yunanistan'da Albaylar 1967 Nisan ayında, Yunanistan'daki Albaylar Darbesi koyu bir faşizmi de beraberinde getiriyordu. Hitler faşizminin ölüm kamplarının yerini, Yunanistan'da sağlık koşullarından uzak zindanlar alıyordu. Uluslararası Af Örgütü, bu dönemde Yunanistan'da faşist cuntanın, tutuklulara 32 değişik işkence yöntemini uyguladığını belirtiyordu... Tutuklulara, önceleri su ve yiyecek verilmekteydi, hücrelerinde tek ayak üstünde durmaya zorlanıyorlar işkenceciler, demir çubuklarla dövülme, kızgın ızgaralar üzerine yatırma, copların anüs veya yagnalarına işrenç teavüzlerle bulunulması sürüyordu. Albaylar cuntası, işkence ve baskıların giderek artırmak istiyor, ancak bu yolla, kendisini kabul ettireceğini sanarak, bilim adamlarını, aydınları, kendisine karşı tehlikeli olabilecek siyasi parti yöneticileri ve militanlarını, tutuklatılarak, zindanlarda bunlara psikolojik işkence yapıyorlardı. Cuntanın koyu faşizmi getirme politikası bu şekilde sürerken, işkence konusunda ileride kendisine karşı tehlikeli olacak düşünerek, bilim adamı ve aydınları özellikle psikolojik işkencele yapılmaya çalışılıyordu.

Ölüm Taburcu

REZİLYA'da 1957'lerden 1970'lere dek, korkunç işkenceleriyle tanınan, polislerden kurulu "Ölüm Taburu" tüm ülkeye korku saldı. 1960 yılında, Brezilya'nın San Paul Eyaleti Başsavcısının açtığı "Ölüm Taburu" hakkındaki soruşturması sonucunda, taburun kaptırdığı tutuklulara korkunç işkence yapıldığı, gerekli bilgileri elde ettikten sonra bu tutuklulara iz bırakılmaması için son derece dikkatli davranarak öldürüldüğünü ortaya çıkarmıştır.

1970'te yalnız 800 kişiyi işkenceyle öldüren "Ölüm Taburu" nun sorumluları tüm çabalara karşın, ele geçirilemiyor. Taburun başlıca işkence yöntemleri arasında elektroşok ve benzeri elektrikli işkencelerdi. Tutuklu, önce soyuluyor, demir bir çubuğa elleri ve ayakları bağlanarak, iki kişi tarafından havaya kaldırılıyordu. Daha sonra vücuduna duyarlı bölgelere, ayrı ayrı kablolarla elektrik veriliyor, akımın şiddeti de tutuklunun konuşup, konuşmamasına göre artırılıp, azaltılıyordu. Elektrik akımının yükseltilmesi sırasında, bir başka işkenceci de, ellerindeki sıvı uçlu cisimlerle, vücudun başka bölümlerine vuruyor veya kan aktırmasına cizikler ciziyordu.

Bir başka yöntem ise, tutuklunun soğuk bir beton odada çıplak güncere bırakılmasıydı. Uykusu gelen siyasi tutuklu bu beton zeminde, ne yatabiliyordu, ne oturabiliyordu. Tüm bunların yanı sıra, açlık ve susuzluk, bu işkenceye ayrı bir acı daha veriyordu.

Zaman zaman polisler, toplu halde insan avına çıkıyor, yakaladıkları kişileri işkencele sonucunda öldürüyorlardı. Tüm dünya, Brezilya polislerinin bu vahşi işkencecilerle içerisinde çeşitli yayın organlarında izleniyor. 1971'de yalnız Rio de Janerio'da 500 siyasi tutuklunun bu işkencele geçirilerek öldürüldüğü belirlenirken, Uluslararası Af Örgütü de, 1972 yılında 1080 kişinin, çoğu kez elektrikli işkencele sonucunda öldürüldüğünü tüm dünyaya ilan ediyordu.

Ummun
Ondokuzuncu yüzyılın yarısından bu yana İngilizlerin boyunduruğunda bulunan Umman'da, 1957'lerde kaynaşmalar başladı. 1957'de İngilizlere karşı başlayan ayaklanmalar, İngilizlerin yardımcı kuvvetleriyle bastırıldı. 1965'te Doğu Eyaletinde gerilla savaşına da böylece başlanıyordu. Ayaklanmalardan sonra, baskılar artırıldı, birtakım yasaklamaların yerini işkencele aldı. Sultan Said Bin Timur dünyada görülmesi, ahlaklı hükümdarların biri olarak gösteriliyor. Said yönetimi altında bulunan Ummanlılar, ülkelerini terkedemiyordu. İlaç, radyo, pantolon, sigara ve kitap halktan uzak tutuluyordu. Yargı sistemi çok acımasızdı. Said görevinden alındığı yıla dek, idam uygulamalarına yetki verdi. Muskat'taki Al-Calalı Cezaevini ziyaret eden bir İngiliz paralı asker, baskılara tepkilerini şöyle belirtiyordu: "Bu ziyareti mi yinelemezdim. Kendimi bedenem çökmüş, kafaca hasta hissettim. Sıradan tutuklular bile, bileklerinden zincirliydiler. Bu firm gibi sıcak yerde, birciz su konulmaması, sanırım alay edilmek için konulmuş bir şeydi. Önemli siyasi tutuklular ayrı hücrelerde tutuluyordu..."

"Birçok kişi cezaevlerinde çıldırdı ve öldü. 1965 yılından 1970'e dek, kutsal Kut Al-Jelaki'de kalan Doğu militan Said Masut, zincirlerden söz etti. Ayarlı sıcakları da caba olduğunu belirtti. Gardiyanların İngiliz subaylarının acımasız isteklerine nasıl boyun eğdiklerini anlattı." "Salala'da Al-hosa Cezaevinde bulunan tutukluların durumları al-Jalali'ninkilerinden çok benzerdi. Yüzlerce tutuklu karantik ve pis odalar içerisinde, birbirlerine zincirlerle bağlanıyor. Gerekli yemek, ısı ve ilaçların yoksundular. İşkencele sık sık uygulanıyordu. İki gün süren tekerlek (Magtara) genellikle yeteriydi. Müdür benim sorumluluğunda olsa tutukluysa aldığı zaman haber verirdi. Gerekli durumlarda bir işkence bir hafta bile sürerdi. Salala sarayı bir kabus gibiydi. Birçok kölesini saraya tutuklu bulunduyordu. Onlara işkence etmekte zevk duyuyordu. Özellikle dayak atıyordu. Said'in görevinden uzaklaştırılmasından sonra Salala sarayını ezen bir gazeteci şunları yazıyordu: "Yabancı gazetecilere gösterilen 12 köle arasında bazıları dayak ve başka işkencele konuşmamasına zorlanıyor. İşkence izleri, kırık vücudunu, gözlerinden belli oluyordu. Sonuç olarak bu köleler birer hayvan haline getirilmişti. Bazıları ise başı eğik, konuşmamasına kararlı gibiydi. Bunların boyunu tamamen paralize olmuştular. Bir anlık, yanına bile bakması, sert dayaklara neden oluyordu. Diğerleri de işkencele sonuca sakat kalmışlardı. Salala sarayının özel bir bölümü vardı. Burada 150 kadın bulundu. Sultanın İngiliz hizmetçisi, bu genç kızları Sultanın işkencele öldürdüğünü söyledi."

Bir başka yöntem ise, tutuklunun soğuk bir beton odada çıplak güncere bırakılmasıydı. Uykusu gelen siyasi tutuklu bu beton zeminde, ne yatabiliyordu, ne oturabiliyordu. Tüm bunların yanı sıra, açlık ve susuzluk, bu işkenceye ayrı bir acı daha veriyordu.

Zaman zaman polisler, toplu halde insan avına çıkıyor, yakaladıkları kişileri işkencele sonucunda öldürüyorlardı. Tüm dünya, Brezilya polislerinin bu vahşi işkencecilerle içerisinde çeşitli yayın organlarında izleniyor.

1971'de yalnız Rio de Janerio'da 500 siyasi tutuklunun bu işkencele geçirilerek öldürüldüğü belirlenirken, Uluslararası Af Örgütü de, 1972 yılında 1080 kişinin, çoğu kez elektrikli işkencele sonucunda öldürüldüğünü tüm dünyaya ilan ediyordu.

Ummun
Ondokuzuncu yüzyılın yarısından bu yana İngilizlerin boyunduruğunda bulunan Umman'da, 1957'lerde kaynaşmalar başladı. 1957'de İngilizlere karşı başlayan ayaklanmalar, İngilizlerin yardımcı kuvvetleriyle bastırıldı. 1965'te Doğu Eyaletinde gerilla savaşına da böylece başlanıyordu. Ayaklanmalardan sonra, baskılar artırıldı, birtakım yasaklamaların yerini işkencele aldı. Sultan Said Bin Timur dünyada görülmesi, ahlaklı hükümdarların biri olarak gösteriliyor. Said yönetimi altında bulunan Ummanlılar, ülkelerini terkedemiyordu. İlaç, radyo, pantolon, sigara ve kitap halktan uzak tutuluyordu. Yargı sistemi çok acımasızdı. Said görevinden alındığı yıla dek, idam uygulamalarına yetki verdi. Muskat'taki Al-Calalı Cezaevini ziyaret eden bir İngiliz paralı asker, baskılara tepkilerini şöyle belirtiyordu: "Bu ziyareti mi yinelemezdim. Kendimi bedenem çökmüş, kafaca hasta hissettim. Sıradan tutuklular bile, bileklerinden zincirliydiler. Bu firm gibi sıcak yerde, birciz su konulmaması, sanırım alay edilmek için konulmuş bir şeydi. Önemli siyasi tutuklular ayrı hücrelerde tutuluyordu..."

"Birçok kişi cezaevlerinde çıldırdı ve öldü. 1965 yılından 1970'e dek, kutsal Kut Al-Jelaki'de kalan Doğu militan Said Masut, zincirlerden söz etti. Ayarlı sıcakları da caba olduğunu belirtti. Gardiyanların İngiliz subaylarının acımasız isteklerine nasıl boyun eğdiklerini anlattı." "Salala'da Al-hosa Cezaevinde bulunan tutukluların durumları al-Jalali'ninkilerinden çok benzerdi. Yüzlerce tutuklu karantik ve pis odalar içerisinde, birbirlerine zincirlerle bağlanıyor. Gerekli yemek, ısı ve ilaçların yoksundular. İşkencele sık sık uygulanıyordu. İki gün süren tekerlek (Magtara) genellikle yeteriydi. Müdür benim sorumluluğunda olsa tutukluysa aldığı zaman haber verirdi. Gerekli durumlarda bir işkence bir hafta bile sürerdi. Salala sarayı bir kabus gibiydi. Birçok kölesini saraya tutuklu bulunduyordu. Onlara işkence etmekte zevk duyuyordu. Özellikle dayak atıyordu. Said'in görevinden uzaklaştırılmasından sonra Salala sarayını ezen bir gazeteci şunları yazıyordu: "Yabancı gazetecilere gösterilen 12 köle arasında bazıları dayak ve başka işkencele konuşmamasına zorlanıyor. İşkence izleri, kırık vücudunu, gözlerinden belli oluyordu. Sonuç olarak bu köleler birer hayvan haline getirilmişti. Bazıları ise başı eğik, konuşmamasına kararlı gibiydi. Bunların boyunu tamamen paralize olmuştular. Bir anlık, yanına bile bakması, sert dayaklara neden oluyordu. Diğerleri de işkencele sonuca sakat kalmışlardı. Salala sarayının özel bir bölümü vardı. Burada 150 kadın bulundu. Sultanın İngiliz hizmetçisi, bu genç kızları Sultanın işkencele öldürdüğünü söyledi."

Bir başka yöntem ise, tutuklunun soğuk bir beton odada çıplak güncere bırakılmasıydı. Uykusu gelen siyasi tutuklu bu beton zeminde, ne yatabiliyordu, ne oturabiliyordu. Tüm bunların yanı sıra, açlık ve susuzluk, bu işkenceye ayrı bir acı daha veriyordu.

Zaman zaman polisler, toplu halde insan avına çıkıyor, yakaladıkları kişileri işkencele sonucunda öldürüyorlardı. Tüm dünya, Brezilya polislerinin bu vahşi işkencecilerle içerisinde çeşitli yayın organlarında izleniyor.

1971'de yalnız Rio de Janerio'da 500 siyasi tutuklunun bu işkencele geçirilerek öldürüldüğü belirlenirken, Uluslararası Af Örgütü de, 1972 yılında 1080 kişinin, çoğu kez elektrikli işkencele sonucunda öldürüldüğünü tüm dünyaya ilan ediyordu.

Ummun
Ondokuzuncu yüzyılın yarısından bu yana İngilizlerin boyunduruğunda bulunan Umman'da, 1957'lerde kaynaşmalar başladı. 1957'de İngilizlere karşı başlayan ayaklanmalar, İngilizlerin yardımcı kuvvetleriyle bastırıldı. 1965'te Doğu Eyaletinde gerilla savaşına da böylece başlanıyordu. Ayaklanmalardan sonra, baskılar artırıldı, birtakım yasaklamaların yerini işkencele aldı. Sultan Said Bin Timur dünyada görülmesi, ahlaklı hükümdarların biri olarak gösteriliyor. Said yönetimi altında bulunan Ummanlılar, ülkelerini terkedemiyordu. İlaç, radyo, pantolon, sigara ve kitap halktan uzak tutuluyordu. Yargı sistemi çok acımasızdı. Said görevinden alındığı yıla dek, idam uygulamalarına yetki verdi. Muskat'taki Al-Calalı Cezaevini ziyaret eden bir İngiliz paralı asker, baskılara tepkilerini şöyle belirtiyordu: "Bu ziyareti mi yinelemezdim. Kendimi bedenem çökmüş, kafaca hasta hissettim. Sıradan tutuklular bile, bileklerinden zincirliydiler. Bu firm gibi sıcak yerde, birciz su konulmaması, sanırım alay edilmek için konulmuş bir şeydi. Önemli siyasi tutuklular ayrı hücrelerde tutuluyordu..."

"Birçok kişi cezaevlerinde çıldırdı ve öldü. 1965 yılından 1970'e dek, kutsal Kut Al-Jelaki'de kalan Doğu militan Said Masut, zincirlerden söz etti. Ayarlı sıcakları da caba olduğunu belirtti. Gardiyanların İngiliz subaylarının acımasız isteklerine nasıl boyun eğdiklerini anlattı." "Salala'da Al-hosa Cezaevinde bulunan tutukluların durumları al-Jalali'ninkilerinden çok benzerdi. Yüzlerce tutuklu karantik ve pis odalar içerisinde, birbirlerine zincirlerle bağlanıyor. Gerekli yemek, ısı ve ilaçların yoksundular. İşkencele sık sık uygulanıyordu. İki gün süren tekerlek (Magtara) genellikle yeteriydi. Müdür benim sorumluluğunda olsa tutukluysa aldığı zaman haber verirdi. Gerekli durumlarda bir işkence bir hafta bile sürerdi. Salala sarayı bir kabus gibiydi. Birçok kölesini saraya tutuklu bulunduyordu. Onlara işkence etmekte zevk duyuyordu. Özellikle dayak atıyordu. Said'in görevinden uzaklaştırılmasından sonra Salala sarayını ezen bir gazeteci şunları yazıyordu: "Yabancı gazetecilere gösterilen 12 köle arasında bazıları dayak ve başka işkencele konuşmamasına zorlanıyor. İşkence izleri, kırık vücudunu, gözlerinden belli oluyordu. Sonuç olarak bu köleler birer hayvan haline getirilmişti. Bazıları ise başı eğik, konuşmamasına kararlı gibiydi. Bunların boyunu tamamen paralize olmuştular. Bir anlık, yanına bile bakması, sert dayaklara neden oluyordu. Diğerleri de işkencele sonuca sakat kalmışlardı. Salala sarayının özel bir bölümü vardı. Burada 150 kadın bulundu. Sultanın İngiliz hizmetçisi, bu genç kızları Sultanın işkencele öldürdüğünü söyledi."

Yarın: Arjantin ve Uruguay

HABER YORUM MAGAZİN

12.05 Yaşayan Deniz

Kaptan Cousteau Ahtapotların peşinde

Yönetmen: John Ford

Oyuncular: John Wayne, Dan Dailey, Maureen O' hara
Yapım Yılı: 1957

12.50 Tatil Sineması

KARTALLAR

Western türü filmlerin usta yönetmeni John Ford ve ünlü oyuncusu John Wayne ikilisinin değişik türde bir filmi. Oyandığı dönemde pek fazla ilgi çekmeyen sanatçılarından ne John Ford'un ne de John Wayne, ne de Maureen O' hara'nın hanesine puan yazmayan sıradan bir film Kartallar Sadece ünlü sanatçılar var, vakit öldürmek için izlenebilir.

21.45

TÜRKİYEM

Büyük Yarışma

Özkan Yeğen ile Metehan Canpolat'm hazırladıkları yarışma programının bugün son bölümü yayınlanacak. Yarışmacılardan birincisinin belirleneceği bu bölümde, yedi bölgenin finale kalan yarışmacısı bir araya gelecektir ve en çok puan alarak birinci olan bu yarışmacıya, yarışmanın büyük ödülü olan televizyon verilecek.

KONUSU
Kendini orduya adanmış olan Frank Spig ulu ve iki çocuk babasıdır. Ailesi işine olan düşkünlüğünden dolayı Frank'a kızmaktadır. Bir gün seyahatten evine dönen Frank ikiz olan kızlarından birinin ağladığını duyar, çocukların odasına giderken merdivenlerden düşer ve felç olur. Ancak insanüstü bir çaba harcarak kötürüm kalmaktan kurtulacak, artık uçmadığı için, diğer havacılar için uçak planları hazırlayarak yine işine devam edecektir.

TELEVİZYONDA BUGÜN

11.00	GONAYDIN
12.00	HAFTANIN SARKISI
12.05	YAŞAYAN DENİZ
12.50	TATIL SINEMASI Kartallar
14.40	TATIL GÖNÜ
17.00	HABERLER
17.05	TATIL GÖNÜ
19.30	TAS DEVRİ
20.00	HABERLER
20.50	SAZ ESERLERİ
20.55	DALLAS
21.45	TÜRKİYEM
23.30	HABERLER

Yarışma programı bu bölümde, sona eriyor.